

愈 顯 主 榮

是篇為 當今教皇庇護第十勅

聖教要理簡本

羅馬各城主教頒行於所屬之本

上海土山灣石印

Ad. Majorem. Dei. Gloriam.

Compendium

Doctrinae Christianae.

a Summo Pontifice Pio Ppa X
Diocesibus Provinciae Romanae.
Praescriptum

Romae—1905

Shang-hai—1909

~ Imprimerie de Gov. Sè-wè ~

教皇庇護第十

Litterae Summi Pontificis

Emin.^{no} O.^o Cardinali Petro Respighi
Nostro Vicario Generali Pius. Pp. X. S.

Necessitas consulendi, qua fas est, religiosae institutioni tenerae iuventutis suavit. Nobis, ut typis mandaremus Catechismum, qui clare rudimenta Sanctae Fidei exponeret, simulque illas Divinas veritates, quibus fidelium vita informari debet. Quapropter examinatis pluribus Catechismis, jam in usu per Diaeceses Italas, opportunum visum est Nobis illum probare, leviter emendatum, quem jam pluribus abhinc annis Episcopi Pedemontani, Liguriae, Lombardiae, Emiliae et Toscanae probaverant.

Iste nunc obligatorius erit pro instructione publica et privata, in Diaecesi Romana et aliis Diaecesibus Romanae Provinciae.

Confidimus insuper fore ut etiam aliae Diaeceses ipsum adoptare velint, ut perveniamus semper ad illum unicum institutionis textum, saltem per totam Italiam,

教皇詔書

教皇庇護第十致羅馬本城樞機主教伯多祿藍畢祺書

朕為幼童輩要緊學習聖教規誠起見渴願將教理一書付梓講明信德大綱及開發別樣真道俾信友性命於以成全因此考查意大利亞各教治所用之教理且數年前已經伯德忙利巨利隆以第厄米利及多希亞等省主教准過之一集畧為修改特行准刊既印之後此書無論公私教授在羅馬府與羅馬各省主教屬下均宜一例通行朕又堅望其餘各省

聖教要理

幼童教理

qui est in votis omnium.

Hac spe gaudentes ex corde Apostolicam
Benedictionem Tibi, Eminentiss: Domine;
impartimur.

Ex Aedibus Vaticanis. Post. 17: Jan:
an: 18: memv.

Pius Pp. X

Monitum

Instructio pro pueris in Doctrina Chris-
tiana dividitur in duas Classes vel Sectiones.
Priori Sectioni correspondet Catechismus
brevis, praesertim pro pueris nondum admis-
sis ad 1^{am} Communionem. Alteri Sectioni
correspondet catechismus Major pro adolescen-
tibus, qui jam didicerunt catechismum bre-
vem.

Ambobus catechismis, praecedunt parva
de elementaribus notionibus pro puerulis te-
nerae aetatis, qui Tomi, vel in asylibus in-
fantilibus addiscunt rudimenta Fidei.

至少在意大利亞全國將來一體遵守此固衆人所願也朕因此冀望甚殷特降爾宗徒遐福

一千九百零五年西六月十四日

教皇庇護第十由華棣岡大殿發

注意

教幼童以聖教要理可分兩種一學習簡明教理為未曾初領聖體的幼童二學習增廣教理為已知簡明教理的幼年此外另設幾端要理專幼童或在家中或在嬰堂初學信德的綱領者

Præcipuae notiones Catechismi pro puerulis tenerae aetatis.

Caput I^{um}

De præcipuis veritatibus S: tae Fidei.

1. P. Perages signum Crucis.
R. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti - Amen.
2. P. Quis te creavit ?
R. Deus me creavit.
3. P. Ad quem finem Deus te creavit ?
R. Deus me creavit, ut illum cognoscerem, amarem, et sique servirem in hac vita, et postea S: fruere pro semper in altera vita.
4. P. Quis est Deus ?

幼童教理

第一章講幾端至要信德道理

1 問 畫十字聖號

答 因罷德肋及費畧及斯彼利多三名者亞孟

2 問 那個造了你

答 天主造了我

3 問 為什麼天主造了你

答 天主造了我，是要我在生的時候，認得他，愛慕他，服事他，後來死了，永遠享見他。

4 問 天主是誰

R. Deus est Ens perfectissimum, Creator
et Dominus Coeli et terrae

5. P. An est unus Deus?

R. Profecto unus est Deus.

6. P. Ubi est Deus?

R. Deus est in coelo, in terra et ubique.

7. P. An Deus videt omnia?

R. Equidem Deus omnia videt, etiam
nostras cogitationes.

8. P. An Deus semper extitit?

R. Deus semper extitit et semper existet:
quia est aeternus.

答、天主是完全美好的神體、造天、造地的真主宰。

5 問、天主單有一個麼、

答、天主只有一個。

6 問、天主在那裡、

答、天主在天、在地、且無所不在的。

7 問、樣樣事情、天主都看見麼、

答、是的、樣樣事情、天主都看見的、就是我們心裡的念

頭、也都曉得的。

8 問、天主是常常有的麼、

答、天主向來常常有的、後來亦常常有的、因為他是永遠的。

9. P. An Deus habet corpus, uti nos?
R. Deus non habet corpus quia est purissimus Spiritus.
10. P. In Deo quot sunt Personae?
R. In Deo sunt tres Personae realiter distinctae.
11. P. Quo modo vocantur tres Personae Divinae?
R. Tres Personae divinae vocantur Pater, Filius et Spiritus Sanctus.
12. P. Personae S^{mae} Trinitatis suntne aequales an non aequales ad invicem.
R. Personae S^{mae} Trinitatis sunt perfecte aequales, quia habent eandem essentiam vel naturam divinam.
13. P. Ex tribus Personis divinis quaenam facta est homo?

9 問 天主也如同我們有肉身沒有。

答 天主是沒有肉身的，因為他是極純的神體。

10 問 天主有幾位。

答 天主有三位，完全分清的。

11 問 天主三位的名字叫什麼。

答 天主三位叫聖父、聖子、聖神。

12 問 天主三位是一樣大小的麼。

答 天主三位完全一樣大小的，因為三位各有一樣的

本性本體。

13 問 三位中那一位降生。

R. Ex tribus Personis Divinis Secunda,
nempe Filius, facta est Homo.

14. P. Quo modo Filius Dei factus est Homo?

R. Filius Dei factus est homo, assumen-
do corpus et animam, uti nos habemus,
in sinu purissimae Mariae Virginis, vir-
tute spiritus sancti.

15. P. Quomodo vocatur Filius Dei factus
Homo?

R. Filius Dei factus Homo vocatur Jesus
Christus.

16. P. Quis ergo est Jesus Christus?

R. Jesus Christus est Filius Dei factus
Homo.

17. P. Cur Filius Dei factus est Homo?

答、天主第二位聖子降生。

14 問、天主聖子怎麼樣降生。

答、天主聖子取了靈魂肉身如我們所有一樣的取了

靈魂肉身因天主聖神的全能降孕在童貞聖母瑪

利亞胎中。

15 問、天主聖子降生後叫什麼名字。

答、天主聖子降生後叫耶穌基督。

16 問、然則耶穌基督是誰。

答、耶穌基督是天主聖子降生為人。

17 問、為什麼聖子降生為人。

R. Filius Dei factus est Homo, ut nos salvaret.

18. P. Quid significat = "ut nos salvaret"?

R. "Ut nos salvaret", significat, ut nos liberaret a peccato, et ab Inferno, et ut mereretur nobis Gloriam Paradisi.

19. P. Qua re quis fruatur in Paradiso?

R. In Paradiso quis fruatur pro semper Visione Dei, et omni bono, quin patiatur quodcumque malum.

20. P. Quibus Deus concedit Paradisum?

R. Deus concedit Paradisum, uti praemium illis, qui in hac vita Deum amaverunt, et sicut servierunt.

答聖子降生為人，是為救我們。

¹⁸問：救我們什麼解說。

答：救我們從罪裡出來，免下地獄，併為我們得天堂的光榮。

¹⁹問：天堂上享什麼福樂。

答：天堂上永遠享見天主，和一總的好處，且沒有一些苦處。

²⁰問：天主賞給那個人天堂。

答：那個在生的時候，愛慕他，服事他，天主便給他天堂，如同給一個賞賜。

21. P. Quid quis patitur in Inferno ?

R. In Inferno quis patitur privationem Visionis Dei ignem aeternum, et omne malum absque quocumque bono.

22. P. Quis damnatur ad Infernum ?

R. Ad Infernum damnatur illi qui in hac vita noluerunt amare Deum, nec Illi servire, et moriuntur impenitentes.

23. P. Quid fecit Jesus Christus, ut nos redimeret ?

R. Jesus Christus, ut nos redimeret, passus est mortem in Cruce.

24. P. Jesus Christus post suam mortem, resurrexit ne ?

21 問、誰個下了地獄受什麼刑罰、

答、地獄內、永遠失去享見天主的福、在火裡永遠燒、受各樣的苦、並無一些樂境、

22 問、什麼人當受地獄的永罰、

答、凡生時不肯愛慕天主、服事天主、和臨終的時候不肯痛悔改過的人、都該受地獄的永罰、

23 問、耶穌基利斯督做了什麼事救贖我們呢、

答、耶穌基利斯督為救贖我們、甘心受苦受難、被釘十字架上死、

24 問、耶穌基利斯督死後復活了沒有、

R. Iesus Christus, post suam mortem, tertio die resurrexit gloriosus et triumphans, ne amplius moreretur.

Capitulum II

Partes praecipuae Doctrinae Christianae

25. P. Quenam sunt praecipuae partes Doctrinae Christianae?

R. Partes praecipuae Doctrinae Christianae sunt quatuor; id est Credo, Pater Noster, Praecepta et Sacramenta.

26. P. Recites Credo?

R. 1° Credo in Deum Patrem Omnipotentem, Creatorem coeli et terrae.

2. Et in Iesum Christum, Filium Ejus unicum, Dominum nostrum.

3. Qui conceptus fuit de Spiritu,

答耶穌基利斯督死後第三天復活有極大光榮極大得勝後來再不能死了。

第二章講幾樣要緊的道理

²⁵問教理頂要緊的有幾端

答教理至要緊的有四端就是信經天主經天主十誡
聖事七件

²⁶問你念信經罷

答一我信全能者天主罷德肋化成天地二我信其惟一費畧耶穌基利斯督我等主三我信其因斯彼利

Sancto; natus ex Maria Virgine.

4. Passus sub Pontio Pilato; crucifixus, mortuus et Sepultus.

5. Descendit ad inferos; tertia die resurrexit ex mortuis.

6. Ascendit ad coelos, sed et ad Dexteram Dei Patris Omnipotentis.

7. Inde venturus est judicare vivos et mortuos.

8. Credo in Spiritum Sanctum.

9. Sanctam Ecclesiam Catholicam, Communionem Sanctorum.

10. Remissionem peccatorum.

11. Resurrectionem carnis.

12. Vitam Aeternam. Amen.

27. P. Recites Pater Noster.

R. Pater Noster, qui es in Coelis, 1° Sanctificetur Nomen tuum, 2° Adveniat Regnum tuum, 3° Fiat voluntas tua sicut in Coelo et in terra. 4° Panem nostrum quotidianum Da nobis hodie,

多三多降孛生于瑪利亞之童身四我信其受難於
般雀比辣多居官時被釘十字架死而乃瘞五我信
其降地獄第三日自死者中復活六我信其升天生
於全能者天主罷德肋之右七我信其日後從彼而
來審判生死者八我信斯彼利多三多九我信有聖
而公厄格肋西亞諸聖相通功十我信罪之赦十一
我信肉身之復活十二我信常生亞孟

詳問念天主經給我聽

答在天我等父者我等願爾名見聖爾國臨格爾旨承
行於地如於天焉我等望爾今日與我我日用糧爾

5: Et Dimitte nobis Debita nostra, sicut et
nos Dimittimus Debitoribus nostris 6: Et
ne nos inducas in tentationem 7: Sed
libera nos a malo. Amen.

28. P. Ultra Pater Noster, est ne alia oratio?

R. Ultra Pater Noster est etiam Ave Ma-
ria, qua salutamus et rogamus St^{am} Vir-
ginem.

29. P. Recites Salutationem angelicam?

R. Ave Maria gratia plena. Dominus
tecum. Benedicta tu in mulieribus, et bene-
dictus fructus ventris tui Jesus. Sancta
Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccato-
ribus. nunc et in horamortis nostrae
Amen.

30. P. Recitamus ne aliquam precem ad
laudandam St^{am} Trinitatem?

免我債。如我亦免。負我債者。又不我許。陷於誘惑。乃
救我於凶惡。亞孟。

28 問。天主經外。還有別的經麼。

答。天主經外。還有聖母經。即是為恭敬和祈求聖母的
經。

29 問。念聖母經。給我聽。

答。亞物瑪利亞。滿被額辣濟亞者。主與爾偕焉。女中
為讚美爾胎子耶穌。並為讚美天主聖母瑪利亞。
我等罪人。今祈天主。及我等死候亞孟。

30 問。你還有別的經。為讚美天主聖母三麼。

R. Ad laudandam ^{Sanctam} Trinitatem
recitamus Gloria.

31. P. Recites Gloria?

R. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto;
Sicut erat in principio, et nunc et semper,
et in Saecula Saeculorum. Amen.

32. P. Quot et quaeenam sunt praecepta
Dei?

R. Praecepta Dei sunt decem. Ego sum
Dominus Deus tuus.

1° Non habebis alterum Deum coram me.

2° Non assumes Nomen Dei in Vanum.

3° Memento sanctificare festa.

4° Honora Patrem tuum et Matrem tuam.

5° Non occides.

6° Non Moechaberis

7° Non falsum testimonium dices.

8° Non Juraberis.

9° Non Desiderabis uxorem alterius.

10° Non concupisces bona proximi tui.

答、為讚美天主聖三、我們慣常念聖三光榮頌、

³¹問、念天主聖三光榮頌罷、

答、天主罷德肋、天主費畧、天主斯彼利多、三多、我願其
獲光榮、厥初如何、今茲亦然、以迨永遠、及世之世、亞
孟、

³²問、天主誠命有幾條、

答、天主誠命有十條、即是一、欽崇一天主、萬有之上、二、
毋呼天主聖名以發虛誓、三、守瞻禮之日、四、孝敬父
母、五、毋殺人、六、毋行邪淫、七、毋偷盜、八、毋妄證、九、毋
願他人妻、十、毋貪他人財物、

33. P. Quot et quatenus sunt praecepta Ecclesiae?

R. Praecepta ^{Ecclesiae} sunt quinque 1° Auscultare Missam die Dominica et aliis festis de praecepto. 2° Jejunare in quadragesima quatuor temporibus et vigiliis de praecepto abstinere a carne diebus prohibitis 3° Confiteri saltem semel in anno et Communicare saltem in Paschate Resurrectionis in propria Parochia. 4° Salvare decimas Ecclesiae juxta mores. 5° Non celebrare nuptias temporibus prohibitis, nempe a 1° Dominica adventus usque ad Epiphaniam. et a quadragesima ad octavam Paschatis.

34. P. Quot et quatenus sunt Sacramenta?

R. Sacramenta sunt septem. 1° Baptismus. 2° Confirmatio. 3° Eucharistia. Poenitentia. 5° Extrema unctio 6° Ordo Sacer. 7° Matrimonium.

35 問 聖教會的規矩有幾條

答 聖教會的規矩有五條。就是一、凡主日暨諸瞻禮之日宜與彌撒。二、遵守聖教所定齋期。三、辦神工領聖體。至少每年一次。四、按聖教定例收成時將十分之一獻給堂中。五、自聖誕前第四主日起。至三王來朝止。又封齋起。至耶穌復活瞻禮後八日止。不行降福與婚配。

36 問 聖事有幾件

答 聖事有七件。就是一、聖洗。二、堅振。三、告解。四、聖體。五、終傅。六、神品。七、婚配。

35. P. A quo fuerunt instituta ista sacramenta?

R. Ista sacramenta fuerunt instituta a Domino Nostro Iesu Christo.

Caput III

36. P. Recites actum Fidei?

R. Credo firmiter quia sic revelavit Deus, in fallibilis veritas, Sanctae Ecclesiae catholicae, et per eam etiam nobis esse unum Deum in tribus Personis Trinis aequalibus et distinctis, quae vocantur Pater, Filius et Spiritus Sanctus. Credo Filium factum esse hominem assumendo, virtute Spiritus sancti, corpus et Animam humanam in sinu Purissimae Virginis Mariae: Credo ipsum mortuum esse in Cruce, resurrexisset,

35 問 那個立了七件聖事

答 七件聖事是吾主耶穌基利斯督親自立定了。

第三章講信望愛三德及痛悔和別樣經言

36 問 背信德誦給我聽

答 吾主天主因爾真實不能舛錯爾曾默啓聖教公會
並用他默啓我們我今堅信有一個天主包含三位
一樣大小各有分別就是聖父聖子聖神我又堅信
聖子取了人的靈魂肉身因聖神全能工夫生於瑪
利亞之童身成為真人又堅信其釘十字架死後復

ascendisse in Coelum et inde venturum in fine mundi iudicaturum vivos et mortuos, remuneraturum Paradisum bonis et Infernum pravis. Insuper eadem ratione credo quidquid Ipsa Sancta Ecclesia credit et docet.

37. P. Recites actum Spei

R. Deus meus, quia es Omnipotens et Infinite Bonus ac Misericors, Ego spero fore ut propter merita Passionis et Mortis Iesu Christi Salvatoris Nostri, Des mihi vitam aeternam, quam Tu fidelissimus promisisti cuiusque qui fecerit bona opera, sicut proponis facere tuis adiutus auxilio.

38. P. Recites actum Charitatis

R. Deus meus, quia es Summum et Perfectissimum Bonum, Te amo ex toto corde et Super omnia, insuper dispositus sum omnia amittere potius quam te offendere. Et propter amorem tui amo etiam et volo amare proximos sicut me ipsum.

活升天、到天地終窮、將來審判生死者、賞善人升天、堂、罰惡者下地獄、我為此堅信、聖教會所信所誦之道。

37 問、背望德誦給我聽

答、吾主天主、因爾全能、無窮美善、仁慈、我今賴耶穌、基利斯督、受難釘死、功勞、望爾賜我常生、即是你為至忠、已許給行善諸人、我今倚賴你、保佑也。

38 問、背愛德誦給我聽

答、吾主天主、因爾無窮美善、我全心愛你在萬有之上、寧願失去萬物、不敢得罪你、今為愛你、亦願愛人如

39. P. Recites Actum Contritionis

R. Deus meus, quia Es Summa Bonitas et quia Es amo super omnia, me poenitet ex toto corde et doleo Te offendisse; et propono firmiter, tuo adjutus auxilio, non amplius nūquam posthac peccatum committere, et in specie vitare occasiones proximas peccandi. Amen.

40. P. Recites actum Contritionis simul et contritionis usitat: Romae

R. Deus meus, me poenitet et doleo ex toto corde Te offendisse Poenitet propter Infernum, quem merui, et propter Paradisum, quem amisi sed magis poenitet et doleo, quia peccando offendi Te Deum tam Bonum et tam Magnum. Mallem mortuum fuisse antequam Te offenderem. Et firmiter propono non amplius posthac peccare, et vitare occasiones proximas peccandi. Amen.

已

39 問、念痛悔經罷

答、吾主天主、因爾萬美萬善、我因愛你在萬有之上、一
心痛悔我之罪過、定志恃主寵佑、再不敢犯罪、且躲
避各樣犯罪之機、亞孟、

40 問、念上等下等痛悔的經

答、吾主天主、我重罪人、得罪你天主、故今一心痛悔、我
懊悔我、因宜受地獄永苦、并失天堂永樂、然更以獲
罪至美至善全能天主、定志甯死再不敢犯罪、並躲
避種種犯罪機會、亞孟、

41. P. Qua alia prece salutamus et invocamus ^{Matrem} Virginem?

R. Salutamus et invocamus ^{Matrem} Virginem per Salve, Regina.

42. P. Recites Salve, Regina.

R. Salve, Regina, Mater Misericordiae, vita, dulcedo, et spes nostra, Salve. Ad Te clamamus, exules filii Hebrae: ad Te suspiramus gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eja, ergo, ad Vocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum benedictum fructum-ventris Tui nobis post hoc exilium ostende.
O clemens. O pia. O dulcis virgo Maria.
Amen.

43. P. Quomodo salutamus et invocamus nostrum Angelum Custodem?

R. Salutamus et invocamus nostrum Angelum Custodem, per "Angele Dei".

⁴¹問、為恭敬和祈求聖母還有別的經麼、

答、我們恭敬和祈求聖母、念申爾福經、

⁴²問、你念申爾福經罷、

答、申爾福、天主聖母仁慈之母、我等之生命、我等之餽、我等之望、申爾福、旅茲下土、厄娃子孫、悲懇號爾、於此涕泣之谷、哀連歎爾、嗚呼、祈我等之主保、聊尔迴目、憐視我衆、及此竄流期後、與我等見爾胎、普頌之子耶蘇、吁、其寬哉、仁哉、甘哉、卒世童貞瑪利亞、

⁴³問、怎麼樣我們恭敬和祈求護守天神呢、

答、為恭敬和祈求護守天神、我們念天主天神領守我

44. P. Recites "Angele Dei".

R. Angele Dei, qui custos es mei, metibi commissum pietate suprema. hodie illuminata, custodi, rege et guberna. Amen.

45. P. Quenam aliae preces sunt in usu communi inter fideles?

R. Aliae preces communiter in usu inter fideles, sunt Confiteor, "Angelus Domini", et Requiem aeternam pro Defunctis.

46. P. Recites Confiteor.

R. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, Beato Michaeli Anchargelo, Beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo omnibus Sanctis, et tibi Pater, quia peccavi nimis Cogitatione, verbis,

者一遍經

⁴⁴問背給我聽

答、天主天神領守我者、惟上仁慈、托我於爾、今日賜我

照護、引治亞孟、

⁴⁵問、還有別的經、教友慣常念的麼、

答、還有、就是籲告吾主、三鐘經、和望主、賜伊等永安云

⁴⁶問、念籲告吾主罷、

答、籲告吾主、全能天主、卒世童貞聖母瑪利亞、聖彌額

爾、總領天神、聖若翰保弟斯大、宗徒聖伯多祿、聖保

祿、一切天朝聖人、聖女、及司鐸、代天主位者、我思言

et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem Beatum Michaellem Archangelum Beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum Nostrum.

47. P. Recites Angelus Domini.

R. Angelus Domini nuntiavit Mariae et concepit de Spiritu sancto, Ave Maria etc.

Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Ave Maria.

Et Verbum caro factum est et habitavit in nobis. Ave Maria.

✠ Ora pro nobis Sancta Dei genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus. Gratiam tuam quaesumus, Domine, mentibus nostris

行得罪至極我罪我罪告我大罪今祈爾卒世童貞
聖母瑪利亞、聖彌額爾總領天神、聖若翰保弟斯大
宗徒聖伯多祿聖保祿一切天朝聖人聖女及爾司
鐸為我轉求得赴吾主天主台前、

⁴⁷問你背三鐘給我聽、

答 啟 主之天神報瑪利亞、應 乃因聖神受孕 亞物一過

後同 啟 主之婢女在茲、應 希惟致成於我 如爾之言、

啟 且天主費畧降生為人、應 居我人間、啟 天主聖母

為我等祈、應 以致我等幸承基利斯督所許洪錫、啟

請眾同禱、懇祈天主以爾聖寵賦於我等靈魂、俾我

infunde; ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui Incarnationem cognovimus per Passionem ejus et Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eum -
Deum Christum Dominum Nostrum. Amen.

48. P. Quando debet recitari Angelus Domini?

R. Angelus Domini debet recitari, mane, ad Meridiam, et Vespere, quando annuntiatur per aes campanum.

49. P. Recites Requiem Aeternam.

R. Requiem aeternam dona eis Domine, et lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. Amen.

50. P. Quenam alia preces recitatur pro animabus Purgatorii?

R. Pro animabus Purgatorii recitatur etiam De Profundis.

51. P. Recitas De Profundis.

凡有天神之報已知爾子耶穌降孕者因其苦難及其十字聖架幸迨於復生之榮福亦為是我等主基
利斯督應亞孟

⁴⁸問 什麼時候該念三鐘經

答 日出正午日沒打三鐘的時候該念

⁴⁹問 背給望主賜伊等永安我聽

答 望主賜伊等永安而以永光照之息止安所亞孟

⁵⁰問 為煉靈還有別的經念麼

答 為煉靈念主予自幽谷

⁵¹問 你念主予自幽谷罷

R. De Profundis clamavi ad te Domine,
Domine exaudi orationem meam.
Fiant aures tuae intendentes in vocem
Supplicationis meae.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine
quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, et propter
Nomen tuum sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo eius; speravit
anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem,
speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia; et
copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel ex omnibus iniqui-
tatibus eius.

Requiem aeternam dono eis, Domine.

Et lux perpetua luceat eis.

答主予自幽谷已籲號爾主俯聽我禱望主傾耳專聽
予禱之音主若記憶人罪主誰能堪之蓋仁慈特居
於主予以爾所令懇懇仰望倚厥諭予靈盼甚予靈
專望義撒厄爾宜望主如守夜者望速昧爽慈惻本
在主救贖之恩充滿主內將救贖義撒厄爾於諸逆
行

Catechismus Brevis.

Partis prior. De Praecipuis veritatibus Fidei

Caput I^{um}

De Signo Sanctae Crucis.

1. P. Es tu Christianus?
R. Equidem, gratias Deo, Sum Christianus.
2. P. Esse Christianum quid significat?
R. Esse Christianum significat profiteri Fidem et Legem J. C.
3. P. Quomodo quis fit Christianus?
R. Quis fit Christianus, recipiendo Baptismum.

簡明教理

首分講信德道理要端

第一章講十字聖號

¹問、你奉了天主教沒有、

答、謝天主的恩、我奉天主教的、

²問、奉天主教是什麼解說、

答、奉天主教、就是信從耶穌基督的道理、和遵守他的律法、

³問、怎麼樣進天主教呢、

答、領聖洗聖事、就是進天主教、

4. P. Quodnam est signum Christiani ?
 R. Signum Christiani est signum sanctae Crucis.
5. P. Quomodo performas signum sanctae Crucis ?
 R. Performo signum Crucis, elevans dexteram ad frontem, et dicens « In nomine Patris »; deinde dicens illam ad pectus, et dicens « Et Filii »; postea dicens illam a scapula sinistra ad dexteram, dicens « Et Spiritus Sancti », et tandem dicens « Amen ».
6. P. Cur signum Crucis est signum Christiani ?
 R. Signum Crucis est signum Christiani, quia servit ad distinguendum Christianos ab infidelibus.
7. P. Signum Crucis quid indicat ?

4 問進教人有什麼記號。

答進教人的記號就是畫十字聖號。

5 問怎麼樣畫十字聖號。

答畫十字聖號用右手先按了額上念因罷德肋後按在胸上念及費畧再按在左右肩膀念及斯彼利多。三多末用双手合掌念名者亞孟。

6 問為什麼十字聖號是進教人的記號。

答十字聖號是教友的記號因為用這個聖號分別進教與外教。

7 問十字聖號指明什麼。

R. Signum Crucis indicat praecipua
mysteria Nostrae Sanctae Fidei.

8. P. Quenam sunt praecipua Mysteria
Nostrae Sanctae Fidei?

R. Praecipua mysteria Nostrae Sanctae
Fidei sunt duo I^{um} Unitas et Trinitas Dei
2um Incarnatio, Passio et Mors. O. N. J. C.

9. P. Quid significat Unitas Dei?

R. Unitas Dei significat Deum esse
unum.

10. P. Quid significat Trinitas Dei?

R. Trinitas Dei significat in Deo esse
tres Personas aequales et distinctas, quae
appellantur Pater, Filius et Spiritus Sanctus.

答十字聖號指明信德的緊要奧義。

⁸問那樣是我們信德的緊要奧義

答我們信德的緊要奧義有二樣第一就是天主三位一體第二就是天主第二位聖子耶穌基督我等主降生為人受苦受難被釘十字架上死。

⁹問天主至一是什麼解說

答天主至一解說只有一個天主。

¹⁰問天主三位是什麼意思。

答天主三位就是一個天主包含有三位一樣大小到底各有分別名叫做聖父聖子聖神。

11. P. Quomodo per signum Crucis exprimimus Mysterium Unitatis et Trinitatis Dei ?

R. Per signum Crucis exprimimus Mysterium Unitatis et Trinitatis Dei, quia dicendo « In Nomine » affirmamus unicum esse Deum; et dicendo « Patris et Filii et Spiritus Sancti », affirmamus in Deo esse tres Personas realiter distinctas.

12. P. Quid significat « Incarnatio, Passio et Mors D. N. J. Ch. » ?

R. Incarnatio Passio, et Mors D. N. J. C. significat Filium Dei factum esse hominem, passum esse et mortuum in Cruce, ut nos salvaret.

13. P. Per signum Crucis quomodo exprimimus Mysterium Incarnationis, passionis et Mortis D. N. J. C. ?

11 問 畫十字聖號，怎麼樣發顯三位一體的奧義呢？

答 畫十字聖號，發顯天主三位一體的奧義，因為作聖號時，念因名者，就是作証有一個天主，念罷德肋及費畧及斯彼利多，多是作証天主包含有三位，各有分別的。

12 問 吾主耶穌基利斯督降生受苦釘死，有什麼意思？

答 吾主耶穌基利斯督降生受苦釘死，就是天主費畧成功了人，為救我們受苦受難，被釘十字架上死。

13 問 怎麼樣十字聖號，發顯耶穌基利斯督降生及受難被釘受死的奧義？

R. Per signum Crucis exprimimus My-
sterium Incarnationis, Passionis et Mor-
tis D. N. J. C, quia hoc Signum rememo-
rat Filium Dei factum fuisse hominem,
passum et mortuum in Cruce.

14. P. An utile est saepe facere Signum Cru-
cis?

R. Utilissimum est agere saepe signum
Crucis, quia vim habet vivificandi fidem,
expellendi tentationes, et obtinendi a Deo
multas gratias.

15. P. Quando convenit agere signum Cru-
cis?

R. Bonum est agere signum Crucis Ma-
ne surgendo, vespere eundo cubitum; ante
et post comestionem et opus, ingrediendo
templum et inde egrediendo; et praesentim
ante preces.

答、十字聖號發頭耶穌基利斯督降生及受難被釘受
死的奧義因為十字聖號叫我們記念天主第二位
成了人受苦受難死在十字架上

¹⁴問、屢次畫十字聖號有益處麼、

答、屢次畫十字聖號極有益處因為這個聖號能活我
們的信德趕去誘惑并得天主許多聖寵

¹⁵問、幾時應該畫十字聖號、

答、至好畫十字聖號在清晨起身時晚上睡覺時并且
飲食和作工的前後進出聖堂及念經起頭

Caput 2um

De Unitate et Trinitate Dei.

16. P. Intelligis ne quomodo tres Personae
Divinae realiter distinctae sint unus Deus?
R. Istud est mysterium, quod intelligere ne-
quimus; quia Deus est Infinitus et incom-
prehensibilis; sed debemus illud credere, quia
Deus ipse illud revelavit.
17. P. Istud mysterium quomodo vocatur?
R. Istud mysterium vocatur Misterium
SS^{mae} Trinitatis.
18. P. Quid intelligis per haec verba « Sanctis-
sima Trinitas »?
R. Per haec verba « Sanctissima Trinitas »
intelligo unicum Deum in tribus Personis
realiter distinctis « Patre, Filio et Spiritu
Sancto ».
19. P. Quid significat « Tres Personae reali-
ter distinctae »?

第二章講天主三位一體

16問你懂麼，怎樣天主三位實有分別，倒底是一個呢。

答：這是奧妙道理，我們不能懂的，因為天主是無窮奇

妙，我們但當相信，天主自己默啟了這個道理。

17問：這個奧妙道理叫什麼。

答：這個奧妙道理叫三位一體的奧妙道理。

18問：天主聖三這句話，你懂了什麼意思。

答：天主聖三這句話，我懂一個天主，包含有三位，各有

分別，就是聖父、聖子、聖神。

19問：三位各有分別，什麼意思。

R. «Tres Personae realiter distinctae» significat unam Personam non esse alteram; id est Pater non est Filius, Filius non est Spiritus Sanctus, et Spiritus sanctus non est nec Pater, nec Filius.

20. P. Quenam est prima Persona SS^{mae} Trinitatis?

R. Prima Persona SS^{mae} Trinitatis est «Pater».

21. P. Quenam est secunda Persona SS^{mae} Trinitatis?

R. Secunda Persona SS^{mae} Trinitatis est Filius.

22. P. Quenam est Tertia Persona SS^{mae} Trinitatis?

R. Tertia Persona SS^{mae} Trinitatis est Spiritus Sanctus.

23. P. Cur Pater est prima Persona SS^{mae} Trinitatis?

R. Pater est prima Persona SS^{mae} Trinitatis, quia non procedit

答三位各有分別。就是這位不是那位。就是聖父不是聖子。聖子聖子不是聖神。聖神不是聖父。亦不是聖子。

²⁰問。天主三位。那個是第一位。
答。天主三位。第一位是聖父。

²¹問。天主聖三。那個是第二位。
答。天主聖三。第二位是聖子。

²²問。天主聖三。那個是第三位。
答。天主聖三。第三位是聖神。

²³問。為什麼聖父是天主聖三的第一位呢。

答。天主聖父是聖三的第一位。因為天主聖父不從別

ab altera Persona, sed est principium aliarum Tuarum Personarum.

24. P. Cur Filius est secunda Persona 3^{mae} Trinitatis?

R. Filius est Secunda Persona, quia generatur a Patre.

25. P. Cur Spiritus Sanctus est Tertia Persona 3^{mae} Trinitatis?

R. Spiritus Sanctus est Tertia Persona, quia procedit a Patre et Filio.

26. P. An Pater est Deus?

R. Equidem Pater est Deus.

27. P. An Filius est Deus?

R. Equidem Filius est Deus?

28. P. An Spiritus Sanctus est Deus?

位來的，到底是別兩位的根源。

²⁴問：為什麼聖子是天主聖三的第二位。

答：聖子是第二位，因為從聖父所生的。

²⁵問：為什麼聖神是天主第三位。

答：聖神是第三位，因為從聖父聖子共發出來的。

²⁶問：聖父是天主麼。

答：聖父是天主。

²⁷問：聖子是天主麼。

答：聖子是天主。

²⁸問：聖神是天主麼。

- R. Utiq;ue Spiritus Sanctus est Deus.
29. P. Si quaeque Persona est Deus, ergo tres Personae sunt tres Dei ?
- R. Tres Personae M^{mae} Trinitatis non sunt tres Dei, sed unus Deus.
30. P. Cur tres Personae M^{mae} Trinitatis sunt unus Deus ?
- R. Tres Personae M^{mae} Trinitatis sunt unus Deus, quia quaeque Persona habet eandem unicam naturam Divinam.
31. P. Ex his tribus Personis quaeenam est Major, potentior et Sapientior ?
- R. Tres Personae Divinae sunt omnes aequales, quia sicut habent eandem naturam Divinam, sic habent eandem potentiam, eandem sapientiam et eandem Bonitatem.
32. P. Nonne Pater erat ante Filium et Spiritum Sanctum ?

答、聖神是天主。

²⁹問、每位都既是天主，所以三位就是三個天主了。

答、三位不是三個天主，到底是一個。

³⁰問、為什麼三位是一個天主呢？

答、三位是一個天主，因為每位只有一個天主的本性本體。

³¹問、三位中那一位至大，並至有能至聰明的？

答、天主三位都是一樣的，因為既有一樣的本性本體，故此也有一樣的全能全智全善。

³²問、聖父豈不在聖子聖神的前麼？

R. Pater non erat ante Filium et Spiritum Sanctum, quia tres Divinae Personae aequae sunt aeternae.

Caput 3um

Dei Incarnatione Filii Dei.

33. P. Quid significat Verbum "Incarnatio"?

R. Verbum "Incarnatio" significat secundam Personam ^{ae} Trinitatis, id est Filium Dei factum esse hominem.

34. P. Quomodo Filius Dei factus est homo?

R. Filius Dei factus est homo, sumendo corpus et animam, sicut nos habemus,

答聖父不在聖子聖神的前因為三位都是一樣永遠的。

第三章講天主第二位降生

³³問降生兩個字什麼解說

答降生兩個字就是天主三位中第二位聖子從天降來成功了人。

³⁴問怎麼樣天主聖子成功了人。

答天主聖子成功了人就是天主第二位取了靈魂肉身如同我們的靈魂肉身一樣的馬上用天主聖神

in purissimo ventre Mariae Virginis per
virtutem Spiritus Sancti.

36. P. Filius Dei, quum fieret homo, an de-
sistit esse Deus?

R. Filius Dei quum fieret homo, non
desistit esse Deus, sed remanens Deus, in-
cepit esse etiam homo.

36. P. Filius Dei, factus homo, quo nomine
vocatur?

R. Filius Dei, factus homo, vocatur Iesus
Christus.

37. P. Iesus Christus an fuit semper?

R. Iesus Christus, quia Deus, semper fuit,
quia homo, incepit esse ex momento Incar-
nationis.

38. P. Quis est Pater Iesu Christi?

的全能降孕在童貞瑪利亞胎中。

³⁵問天主聖子成功了人，就不是天主了麼。

答天主聖子成功了人，還是天主，所以他仍是天主，不過如今也是人了。

³⁶問天主聖子成功了人，叫什麼名字。

答天主聖子成功了人，叫耶穌基利斯督。

³⁷問耶穌基利斯督是常常有的麼。

答耶穌基利斯督照天主性，是常常有的，照人性，是從降孕的時候起頭有的。

³⁸問誰個是耶穌基利斯督永遠的父親。

R. Pater Iesu Christi est sumtaxat Oe-
ternus Pater, quia idem ipse Filius Dei ge-
neratus in natura Divina a prima Persona
M^{oe} Trinitatis, et fuit generatus in natura
humana a Maria Virgine, Virtute Spiritus
Sancti.

39. P. Cur Filius Dei factus est homo?

R. Filius Dei factus est homo, ut nos sal-
varet.

40. P. Si Filius Dei non factus fuisset homo,
non poteramus nos salvare nosmet ipsos?

R. Si Filius Dei non fiebat homo, non po-
teramus salvari ex nobis ipsis, quia per
peccatum Adami nostri primi genitoris
eramus servi diaboli et ejeti a Paradiso.

41. P. Quodnam fuit peccatum Adami?

答、耶穌基利斯督的父親、單是永遠的天主聖父、因為一式一樣個天主聖子、照天主性、是天主聖父永遠生的、照人性、是因聖神全能、從童貞瑪利亞生的、

³⁸問、為什麼天主聖子成功了人呢、

答、天主聖子成功了人、為救我們、

³⁹問、若天主聖子不成功人、我們自己不能救自己了麼、

答、若天主聖子不成功人、我們自己不能救自己、因為元祖亞當犯了罪、我們就成了魔鬼的奴才、從天堂趕出來了、

⁴⁰問、元祖亞當犯了什麼罪、

R. Peccatum Adami fuit peccatum Superbiae et gravis inobedientiae.

42. P. Quoniam Damna causavit peccatum Adami?

R. Peccatum Adami privavit nos Gratia Dei, causavit ignorantiam, inclinationem ad malum, mortem et omnes alias miseras.

43. P. Jesus Christus ubi natus est?

R. Jesus Christus natus est in stabulo, prope Bethleem, et repositus in praesepe.

44. P. Cur Jesus Christus voluit nasci tam pauper.

R. Jesus Christus voluit nasci tam pauper, ut nos doceret, ne reponeremus nostram felicitatem in divitiis, in honoribus, nec in voluptatibus hujus mundi.

答元祖亞當犯的罪就是驕傲和狠不聽天主命的罪。
以問元祖亞當的罪為我們生了什麼害處。

答元祖亞當的罪使人失去天主的寵愛使人明悟昏迷愛欲偏向犯罪及死亡和各種苦處。

⁴³問耶穌基利斯督生在什麼地方。

答耶穌基利斯督生在白冷地方的馬棚裡後來放在馬槽內。

⁴⁴問為什麼耶穌基利斯督要生得這樣貧苦呢。

答耶穌基利斯督要生得這樣貧苦是為教訓我們不要把我們的福氣放在富貴功名和世俗的快樂裡。

45. P. Iesus Christus quid fecit in sua vita mortali?

R. Iesus Christus in vita sua mortali docuit viam coeli verbis et exemplo; confirmans per miracula suam doctrinam.

46. P. Iesus Christus quid fecit, ut nos salvaret?

R. Iesus Christus, ut nos salvaret, passus est et mortuus est in Cruce.

47. P. Iesus Christus mortuus est, qua Deus, aut qua homo?

R. Iesus Christus mortuus est, qua homo; qua Deus,

頭

45 問耶穌基利斯督，在生的時候，做了什麼。

答耶穌基利斯督，在生的時候，用說話與表樣指點我們天堂的道路，并用聖蹟作証自己的道理。

46 問耶穌基利斯督，為救我們，做了什麼。

答耶穌基利斯督，為救我們，受苦受難，被釘十字架上，死。

47 問耶穌基利斯督，被釘十字架上，死，是照天主性呢，還是照人性。

答耶穌基利斯督，單照人性，死了，因為照天主性，也不

nec pati poterat, nec mori.

48. P. Postquam Iesus Christus mortuus fuit
quid factum est de eius corpore?

R. Postquam Iesus Christus mortuus fuit,
eius corpus fuit sepultum.

49. P. Et anima Iesu Christi quo ivit, post
illius mortem?

R. Post mortem Iesu Christi Anima eius
descendit ad Limbum, ut liberaret animas
S^{orum} Patrum, id est illorum S^{orum}, qui
mortui erant ante eum.

50. P. Quot dies mansit in Sepulchro S^{imum}
Corpus Iesu Christi?

能受苦也不能受死。

48 問耶穌基利斯督死了以後他的聖屍怎麼樣呢。

答耶穌基利斯督死了以後他的聖屍放在一個坟墓裡。

49 問耶穌基利斯督死了以後他的靈魂到那裏去了。

答耶穌基利斯督死了以後他的靈魂到靈薄古聖所去。為救古聖人們就是死在耶穌前頭的一總聖靈魂。

50 問耶穌基利斯督死了以後他的聖肉身在坟墓中幾天。

R. Missimum Corpus Iesu Christi mansit in sepulchro tres dies, etsi non integros: id est partem feriae VI^{ae}, integrum Sabatum, usque ad Auroram Dominicae: tunc enim resurrexit gloriose et triumphans, ne amplius moreretur.

51. P. Resurrexit: quid significat?
R. Resurrexit significat: animam Iesu Christi de novo juncta est suo corpori.
52. P. Quot dies Iesus Christus mansit in hac terra post suam Resurrectionem?
R. Iesus Christus post suam Resurrectionem mansit in hac terra 40 dies, ut confirmaret in Fide suos Discipulos.
53. P. Post hos 40 dies Iesus Christus quo ivit?

答耶穌基利斯督的聖肉身，在坟墓中沒有三足天，就是瞻禮六下半天，瞻禮七全日，到主日天明復活，有極大光榮，得勝，後來再不能死了。

⁵¹問：復活兩個字有什麼解說？

答：復活就是耶穌基利斯督的靈魂和他的肉身重新結合了。

⁵²問：耶穌基利斯督復活後在世住了幾天？

答：耶穌基利斯督復活後，在世住了四十天，為堅固自己門徒的信德。

⁵³問：耶穌基利斯督復活四十天後，往那裡去？

R. Post hos 40 dies Iesus Christus ascen-
dit ad coelos, ubi sedet ad Dexteram Dei
Patris Omnipotentis.

54. P. Iesus Christus misit ne de Coelo Spi-
ritum Sanctum suae Ecclesiae?

R. Iesu Christus misit Spiritum Sanctum
suae Ecclesiae in die Pentecostes, nempe
Decem dies post suam Ascensionem.

55. P. Iesu Christus est nunc in Coelo tan-
tum?

R. Iesu Christus, qui Deus est ubique,
et qui homo Deus est in Coelo et in sanctis-
simo sacramento.

Caput IV.

De adventu Iesu Christi in fine Mundi et

答耶穌基利斯督復活四十天後升天堂了、坐在全能

天主聖父的右邊。

⁵⁴問耶穌基利斯督升天後、打發聖神到自己聖教會麼、
答耶穌基利斯督升天後、打發聖神到自己聖教會、就

是升天後第十日、本德高德瞻禮的日子。

⁵⁵問耶穌基利斯督如今單在天上麼、

答耶穌基利斯督、照天主性、是無所不在、照人性、是結
合天主性的、也在天、也在聖體聖事內、

第四章 講天地終窮的時候耶穌基利斯督要到

de duobus judiciis particulari et universali.

56. P. Iesus Christus redibit ne iterum visibilis in hanc terram?

R. Iesus Christus redibit iterum visibilis in hanc terram in fine mundi, ut iudicet vivos et mortuos, id est bonos et malos.

57. P. Circa quid Iesus Christus nos iudicabit?

R. Iesus Christus nos iudicabit circa omnia quae a nobis facta sunt vel bona vel mala.

58. P. Et statim post mortem quid fiet de anima nostra?

R. Statim post mortem anima nostra sistet coram Tribunali Iesu Christi, ut reddat rationem operum suorum.

59. P. Erunt ergo duo iudicia?

世界上來并講公私二樣審判。

56 問耶穌基督督還要顯顯明明到世界上來麼。

答天地終窮的時候耶穌基督督還要顯顯明明到世界上來為審判活的和死的就是善人和惡人。

57 問耶穌基督督來審判我們什麼事情。

答耶穌基督督來審判我們所做的善工或惡事。

58 問我們死後靈魂怎麼樣呢。

答我們死後靈魂就到耶穌案前還出所做一總工夫的理來。

59 問這樣有兩個審判麼。

R. Ita certe, duo erunt iudicia, alterum particulare statim post mortem, alterum universale in fine Mundi.

60. P. Post iudicium particulare quid fiet de anima?

R. Post iudicium particulare anima, si invenietur in gratia Dei et sine ulla debita poenae solvendae, in Paradisum vadit; si in peccato mortali, in Infernum: si in gratia, sed manet adhuc aliquod debitum solvendum divinae iustitiae, antequam admittatur in Paradisum, ibit in Purgatorium.

61. P. Quid est Purgatorium?

R. Purgatorium est locus expiationis, destinatus animabus eorum, qui etsi mortui sint in gratia Dei, nondum tamen integre fecerunt satis Dei iustitiae.

答是的審判有兩樣一私審判在死了後來一公審判在天地終窮的時候。

⁶⁰問私審判後靈魂怎麼樣呢。

答私審判後若靈魂有天主寵愛無應受的罪罰就升天堂若有大罪就下地獄若有天主寵愛到底還有應受的罪罰就下煉獄補償天主的公義。

⁶¹問煉獄是什麼。

答煉獄是做補贖的地方一總的人死時雖有天主的寵愛到底生前沒有完全補償天主的公義他們的靈魂都要到那裡。

62. P. Possumus ne subsidio esse animabus Purgatorii in suis poenis?

R. Ita, possumus subsidio esse animabus Purgatorii per preces, indulgentias, elemosinas et alia bona opera; sed praesentim per sanctam Missam.

63. P. An corpus nostrum nunquam amplius resurget?

R. Nostrium corpus iterum resurget in die iudicii Universalis, post quod homo in anima et corpore, juxta bona vel prava opera ibit in Paradisum, vel in Infernum.

64. P. An est certum dari Infernum?

R. Ferme certum est dari Infernum quia hoc nos docet Fides.

65. P. Per quantum temporis reprobi stabunt in Inferno?

⁶²問靈魂在煉獄受苦，我們可以幫助他們麼？

答：一定的。我們可以幫助煉獄靈魂為他們念經，得大赦，做哀矜及行別樣善工，到底最好的，是彌撒聖祭。

⁶³問我們的肉身，豈永不再活了麼？

答：我們的肉身在公審判時候還要復活，照所做的善惡工夫，各人的肉身靈魂或一同升天堂，或一同下地獄。

⁶⁴問地獄是一定有的麼？

答：地獄是一定有的。這是信德教訓了我們的。

⁶⁵問惡人在地獄裡，要多少時候？

R. Reprobi stabunt in Inferno per totam
Aeternitatem.

66. P. An quis meretur Infernum etiam per
unum peccatum?

R. Ita, Infernum quis meretur etiam per
unum peccatum mortale.

67. P. Sancti per quantum temporis stabunt
in Paradiso?

R. Sancti stabunt in Paradiso pro sem-
per.

68. P. An omnes homines creati fuerunt
pro Paradiso?

R. Profecto, omnes homines creati fuerunt
pro Paradiso.

69. P. Cur ergo non omnes eunt in Paradi-
sum?

R. Non omnes eunt in Paradisum, quia
non omnes agunt quod debent, ut salven-
tur. 21

70. P. Quid debent agere ut salventur?

答惡人在地獄裡永遠無出頭個日子

⁶⁶問單單犯一個罪該受地獄的罰麼

答是的單單為一個大罪該受地獄的罰

⁶⁷問善人在天堂上到幾時呢

答善人在天堂上是永遠的

⁶⁸問天主造一眾人都要他們升天堂麼

答一定的天主造眾人是為賞他們升天堂

⁶⁹問然則為什麼緣故不是眾人升天堂呢

答不是眾人升天堂因為他們沒有盡救靈魂的本分

⁷⁰問為救自己的靈魂該做什麼

R. Ad salutem necesse est credere in Iesum Christum, et vivere juxta praecepta Dei et Ecclesiae.

Caput V

De Sancta Ecclesia, De Remissione peccatorum et De communione Sanctorum.

71. P. Quid est Sancta Ecclesia Catholica?

R. Sancta Ecclesia Catholica est Congregatio omnium baptizatorum et credentium ac confitentium Fidem in Christum Dominum Nostrum, participantium eadem Sacramenta, et agnoscentium Summum Pontificem Romanum, uti Vicariam Christi super terram.

72. P. Quis instituit Ecclesiam?

R. Iesus Christus D. N. instituit Ecclesiam.

答、為救自己的靈魂、該完全相信吾主耶穌基督、
並且守天主所定的十誡及聖教會各樣規矩。

第五章講聖而公教會講赦罪和諸聖相通功

71 問、聖而公教會是什麼。

答、聖而公教會是領過聖洗、信奉耶穌基督、又領
一樣的聖事、並遵從在世代基督督羅瑪教皇的
一個大聚會。

72 問、聖教會是那個立定的。

答、聖教會是吾主耶穌基督親自立定的。

73. P. Cur Iesus Christus instituit Ecclesiam?
R. Iesus Christus instituit Ecclesiam, ut in ipsa omnes homines possent semper habere media ad procurandam suam salutem aeternam.

74. P. Quaeenam sunt praecipua media, quae in Ecclesia inveniuntur ad obtinendam vitam aeternam?

R. Praecipua media quae inveniuntur in Ecclesia ad obtinendam vitam aeternam, sunt: Vera Fides, Gratia, mediantibus sacramentis, Remissio peccatorum, et Communio sanctorum.

75. P. Remissio peccatorum quid significat?

R. Remissio peccatorum significat Iesum Christum dedisse suae Ecclesiae potestatem condonandi omne peccatum per sacramenta ad hunc finem ab Ipso instituta.

76. P. Quid est Communio sanctorum?

73 問耶穌基利斯督為什麼立定聖教會

答耶穌基利斯督立定聖教會是要一總人在教會裡
能得救自己靈魂的法子

74 問聖教會內有什麼要緊法子為得救自己的靈魂呢

答聖教會內救自己靈魂的要緊法子就是一真的信
德二用聖事來得着聖寵三赦罪四相通功

75 問赦罪有什麼解說

答赦罪就是耶穌基利斯督用自己所定的聖事交給
聖教會內寬免一總罪的權柄

76 問諸聖相通功有什麼意思

R. Communio Sanctorum est participatio omnium fidelium Christianorum ad orationes et alia bona opera, quae fiunt in Ecclesia.

Sors altera
De oratione
Caput unicum

77. P. Oratio quid est?

R. Oratio est elevatio mentis et Cordis ad Deum, ut eum adoremus, gratias agamus, et petamus quicquid opus est nobis.

78. P. An necesse est orare?

R. Equidem necesse est orare, et quidem saepe, quia Deus sic jubet, et sic requirit nostra utilitas temporalis et aeterna.

答、諸聖相通功，就是衆信友在聖教會內，所念的經，所行的善功，彼此都有分子。

第二分講祈禱 單章

77 問祈禱是什麼。

答、祈禱是舉明悟心思向着天主，欽崇他，感謝他，並求他不拘什麼要緊的恩。

78 問祈禱是要緊的麼。

答、祈禱一定是最要緊的，並該屢次祈禱，因為天主這樣命了的，也是我們暫時及永遠的益處，要我這樣

79. P. Quotuplex est oratio?
R. Duplex est oratio; mentalis scilicet et vocalis.
80. P. Quenam est oratio mentalis?
R. Oratio mentalis est illa, quae mente tantum perficitur, et vocatur Meditatio.
81. P. Quenam est oratio vocalis?
R. Oratio vocalis est illa, quae verbis perficitur, una cum attentione mentis et devotione Cordis. Ista oratio dicitur preces.
82. P. Quid nos adjuvat ad bene orandum?
R. Ad bene orandum nos adjuvat,
1° ut cogitemus nos esse eorum Deus, et indigemus Illius misericordia, et auxilio,
2° ut externe simus bene compositi,

的。

79 問 祈禱有幾樣

答 祈禱有兩樣 就是心禱及口禱

80 問 心禱是什麼

答 心禱就是單用明悟求天主也 叫默想

81 問 口禱是什麼

答 口禱是留了神用了熱心來求天主也 叫念經

82 問 有什麼法子能幫助我們好好免祈禱

答 為幫助我們好好免祈禱有兩個法子 一要想我們
在天主台前要緊他的可憐和保佑 二外面該端正

uti decet illum, qui ad Infinitam Majestatem Dei accedit.

83. P. Possumus ne sperare fore ut obtineamus quas petimus gratias?

R. Possumus ac debemus sperare obtenturos quas petimus gratias, dummodo non adversentur saluti nostrae animae.

84. P. Cur debemus sperare Dominum exauditorum nostras preces?

R. Debemus sperare Dominum exauditorum nostras preces, quia Ipse hoc promisit, et quia Ipse est Omnipotens, Misericors et fidelissimus in suis promissis.

85. P. Quo debent inniti nostrae spes?

R. Nostrae spes debent inniti in meritis infinitis Jesu Christi, a quo valorem accipiunt nostra bona opera, et proinde per Nomen illius debemus ad Deum

相對在無窮威嚴的天主台前。

⁸³問我們可望得到所求的恩典麼。

答我們所求的恩典，只要害不到自己靈魂都可以盼望到手，且也該當這樣盼望。

⁸⁴問為什麼該望天主允許我們的祈求呢。

答我們該望天主允許我們的祈求，因為他自己許過的，且他又是全能仁慈至忠信的。

⁸⁵問我們的盼望該當靠在什麼。

答我們的盼望該當靠着耶穌基督，無窮功勞，因為我們的善功從耶穌一面得力，所以我們該用耶

dirigere preces nostras.

86. P. Quenam est excellentior ex precibus Vocalibus?

R. Excellentior inter preces vocales est illa, quam Iesus Christus Ipse nos docuit, nempe: Pater noster.

87. P. Quid continet Pater Noster?

R. Pater Noster continet quidquid debemus sperare a Deo, et quidquid debemus ab Ipso petere.

88. P. Quot petitionibus constat Pater Noster?

R. Pater Noster constat septem petitionibus: per priores quatuor petimus bona; per posteriores tres, ut liberemur a malo.

89. P. Quenam sunt bona, quae petimus a Domino in prioribus 4 petitionibus?

耶穌名向主祈禱。

86 問那一遍經是至妙的經。

答至妙的經就是耶穌基利斯督親口教我們的天主經。

87 問天主經包含什麼。

答天主經包含我們一眾該望該求的恩。

88 問天主經內有幾樣祈求。

答天主經內有七樣祈求。前四樣求得好處。後三樣求免惡處。

89 問前四樣求天主賞我們什麼好處。

R. In 4ta prioribus petitionibus petimus
1° ut Nomen Dei sit sanctificatum, nempe
cognitum et honorificatum a toto mundo.
2° ut veniat Eius Regnum, in Propagatio-
ne et Glorificatione suae Ecclesiae. 3° ut
Eius ^{ma} Voluntas sit impleta. 4° ut det
nobis alimentum spirituale et temporale.

90. P. Quoniam sunt mala, a quibus libe-
rari petimus a Deo?

R. Mala, a quibus liberari petimus a
Deo, sunt peccata, tentationes, quaecum-
que afflictio et miseria, quae nocerent sa-
luti animae.

91. P. Quamnam aliam precem solemus
recitare post Patrem Nostrem?

R. Post Patrem Nostrem solemus recitare
Ave Maria, per quam recurrimus ad
^{ma} Virginem.

答前四樣求天主第一要他的聖名顯揚就是要普天下的人認得他恭敬他第二要他的國都臨格就是傳揚並光榮聖教會第三要他的聖意常常成功第四要賜我們神形糧食

⁹⁰問求天主救我們什麼患難

答求天主救我們患難就是犯罪誘惑和傷害靈魂的不拘什麼惡處

⁹¹問天主經以後我們慣常念的是什麼經

答天主經以後我們慣常念的是聖母經就是到聖母身邊祈求

92. P. Cur post Pater Noster recitamus Ave Maria potius quam alteram quaecumque precem?

R. Post Pater Noster recitamus Ave Maria, quia M^{ma} Virgo est potentior nostra advocata apud Jesum Christum!

93. P. An bonum est et utile implorare intercessionem Sanctorum?

R. Utilissimum est implorare intercessionem Sanctorum, quia eorum preces sunt maxime gratae Deo.

94. P. Indica mihi pulchrum exercitium orandi.

R. Pulchrum exercitium orandi est Sanctum Rosarium, quia continet Recitationem Pater Noster, et Ave Maria, insuper meditationem Mysteriorum principalium Nostrae sanctae Religionis.

⁹²問為什麼天主經以後我們念聖母經比念別的經更好

答天主經以後我們念聖母經因為聖母在耶穌台前是最有能力的主保

⁹³問求聖人轉求天主好不好

答求聖人轉求天主是狠有益的因為天主狠喜歡他們的祈求

⁹⁴問請你說祈求奇妙的工夫

答祈求奇妙的工夫就是玫瑰經因為玫瑰經包含天主經聖母經和聖教會內最要的幾端奧義的默想

95. P. Quot sunt Mysteria Rosarii?
 R. Mysteria Rosarii sunt quindecim;
 id est quinque gaudiosa, quinque dolorosa
 et quinque gloriosa.
96. P. Quatenam sunt Mysteria gaudiosa?
 R. Mysteria gaudiosa sunt 1um Annun-
 tiatio ab Angelo. 2um Visitatio Mariae
 SS^{mae} ad sanctam Elisabeth. 3um Nativitas
 J. C. 4um Praesentatio Jesu in templo.
 5um Inventio Jesu in templo inter doctores
97. P. Quatenam sunt Mysteria dolorosa?
 R. Mysteria dolorosa sunt 1um Oratio in
 horto 2um Flagellatio

95 問玫瑰經奧義有幾端。

答玫瑰經奧義有十五端就是歡喜五端痛苦五端榮

福五端。

96 問那幾端是歡喜奧義。

答歡喜奧義就是第一天神來報聖母瑪利亞第二聖母往見聖婦依撒伯爾第三吾主耶穌基利斯督降誕第四聖母獻耶穌於主堂第五聖母在堂內尋獲耶穌在司教當中。

97 問那幾端是痛苦奧義。

答痛苦奧義就是第一耶穌山園祈禱第二耶穌繫受

ad columnam. 3um Coronatio ex spinis 4um
Flagellatio Crucis. 5um Crucifixio et Mors salva
toris.

98. P. Quenam sunt Mystera Gloriosa ?

R. Mystera gloriosa sunt. 1um Resurrec
tio Domini. 2um Ascensio ad Coelos. 3um
Adventus Spiritus Sancti 4um Assumptio
Virginis. 5um Coronatio Mariae 6um et
gloria omnium sanctorum.

Pars tertia

De Praeceptis Dei, De Praeceptis Ecclesiae
et De Peccatis.

Caput 1um

De Praeceptis Dei.

Articulus primus.

De Decalogo in genere.

鞭子第三耶穌戴茨冠第四耶穌負十字架第五耶穌被釘十字架上死。

⁹⁸問那幾端是榮福奧義。

答榮福奧義就是第一耶穌復活第二耶穌升天第三聖神降臨第四聖母升天第五聖母受冕禮及聖人的光榮。

第三分講天主誠命又聖教規矩及罪惡道理

第一章講天主誠命

第一節總論天主十誠

99. P. Quot sunt praecepta legis divinae.

R. Praecepta legis divinae sunt decem. Ego sum Dominus Deus tuus.

1° Non habebis alterum Deum coram me.

2° Non assumes Nomen Dei in vanum.

3° Memento sanctificare dies festos.

4° Honora Patrem tuum et Matrem tuam.

5° Non occides.

6° Non Moechaberis.

7° Non furtum facies.

8° Non falsum testimonium dices.

9° Non concupisces uxorem proximi tui.

10° Non concupisces bona proximi tui.

100. P. Quis dedit haec praecepta?

R. Deus ipse dedit ista praecepta in antiqua lege per Moysen, et Jesus Christus ea confirmavit in lege nova.

101. P. Possumus ne observare ista praecepta?

99 問 天主誠命有幾條

答 天主誠命有十條。天主曰：吾是主宰，是你的天主。第一在吾之上，你没有別的天主。二毋呼天主聖名以發虛誓。三守瞻禮之日。四孝敬父母。五毋殺人。六毋行邪淫。七毋偷盜。八毋妄証。九毋願他人妻。十毋貪他人財物。

100 問 誰立定了這十條誠命

答 天主自己立定的。古教時候親自吩咐了梅瑟聖人。新教時候耶穌基利斯督准過了。

101 問 這十條誠命我們能守麼

R. Ita, Possumus observare ista praecepta cum auxiliis Divinis, quia Deus promissus est ad dandam gratiam illi, qui petit convenienter.

102. P. Tenemur ne observare praecepta Dei?

R. Ita, Tenemur observare praecepta Dei: et sufficit violare unum ex illis, ut mereamur Infernum.

103. P. Haec praecepta quid continent?

R. Haec praecepta continent nostra officia erga Deum et erga proximum.

104. P. Quenam officia habemus erga Deum et erga Proximum?

R. Erga Deum habemus officium amandi ex toto corde et super omnia: erga proximum; amandi illum sicut nos ipsos

答這十條誡命我們依靠天主聖佑必定能守的因為
天主肯賞賜寵佑於求他保佑的人

¹⁰²問我們該當守天主的誡命麼

答我們自然該當守天主誡命的只要犯了一條就該
下地獄

¹⁰³問天主的誡命包含什麼

答天主的誡命包含我們在天主及他人前的本分

¹⁰⁴問那個是我們在天主及他人前的本分

答我們在天主台前本分是全心愛慕他在萬有之上
在他人門前的本分是為愛天主的緣故愛慕他們

propter amorem Dei.

105. P. Quid mandat nobis in genere Deus in suis praeceptis?

R. Deus mandat in suis praeceptis, ut agamus bonum et fugiamus malum; proinde de quodque praeceptum continet mandatum et prohibitionem.

Articulus secundus

De Decalogo in specie.

106. P. Quid Deus mandat nobis per verba primi praecepti: "Non habebis alium Deum ante me"?

R. Per verba primi praecepti: "Non habebis alium Deum ante me", Deus mandat, ut agnoscamus, adoremus, amemus Ipsum solum, et serviamus Ipsi,

如自己一般

¹⁰⁵問十條誡命天主命我們的總歸什麼

答十條誡命天主命我們為善避惡為此每條誡命包
命的禁的兩樣

第二節公論天主十誡

¹⁰⁶問第一誡天主命我們說在我之上你沒有別的天主
這句話天主命我們什麼

答第一誡天主命我們說在我之上你沒有別的天主
就是命我們單單認得一個天主朝拜他愛慕他服

ut Nostro supremo Domino.

107. P. Quid prohibet 1um praeceptum?

R. Primum Praeceptum prohibet Idololatriam, superstitionem, sacrilegium, culpabilem ignorantiam Veritatum Fidei, et quodque aliud peccatum contra Religionem.

108. P. Possumus ne venerari angelos et sanctos?

R. Sane, possumus venerari Angelos et sanctos, imò debemus hoc agere; quia ipsi sunt amici Dei, et intercessores nostri apud Deum.

109. P. Debemus ne venerari etiam imagines Jesu Christi et sanctorum?

R. Sane, sine Dubio, debemus venerari etiam imagines Jesu Christi et sanctorum; quia honor exhibitus eorum imaginibus,

事他是我們的大主宰

¹⁰⁷問第一誡禁什麼

答第一誡禁止恭敬邪神做異端褻瀆聖事故意不肯
學習信德道理及不論什麼相反恭敬天主事情的
罪

¹⁰⁸問我們人可以恭敬天神和聖人麼

答我們定可恭敬天神聖人并且該當這樣因為他們
是天主親愛的亦是為我們的主保

¹⁰⁹問耶穌和聖人們的聖像該當恭敬麼

答是的耶穌和聖人們聖像該當恭敬因為恭敬他們

referuntur Iesu Christo et sanctis.

110. P. Et reliquias sanctorum cur veneramur?

R. Veneramur Reliquias sanctorum, quia eorum corpora fuerunt viva membra Iesu Christi, et templa spiritus sancti, et debent resurgere gloriosa in vitam aeternam.

111. P. Quid prohibet secundum Praeceptum, "Non assumes Nomen Dei in vanum"?

R. Secundum praecceptum, "Non assumes Nomen Dei in vanum" prohibet primo Nominandi Nomen Dei absque Reverentia, 2° Emitte[n]ti iuramenta falsa, vel non necessaria, vel quosquo modo illicita. 3° Blasphemias contra Deum, ssmam Virginem, vel sanctos.

112. P. Quid mandat nobis 2um Praeceptum?

R. 2um Praeceptum mandat nobis, ut veneremur Sanctum Nomen Dei, et impleamus vota

的聖像正所以光榮耶穌及聖人

⁴⁰⁰問為什麼我們恭敬聖人們的聖骨

答我們恭敬聖人們的聖骨因為他們肉身生時是耶穌的肢體聖神的聖堂且復活後將得永遠的光榮

⁴¹¹問第二誡毋呼天主聖名以發虛誓禁止什麼呢

答第二誡毋呼天主聖名以發虛誓第一禁止呼天主聖名沒有恭敬第二禁止虛假或無要緊或使不得的發誓第三禁止咒罵天主及聖母聖人等

⁴¹²問第二誡命什麼

答第二誡命我們要恭敬天主的聖名守好所發的願

et iuramenta.

113. P. Quid mandat 3um Praeceptum "Memineris sanctificare festa"?

R. Tertium Praeceptum "Memineris sanctificare festa" mandat nobis, ut veneremur Deum per opera Pietatis Christianae diebus festis praescriptis pro cultu Divino.

114. P. Quid prohibet tertium Praeceptum?

R. Tertium Praeceptum prohibet, ne faciamus opera servilia diebus festis.

115. P. Quae sunt opera servilia?

R. Opera servilia sunt illa opera corporalia, propria servorum, artificum, et operariorum.

116. P. Nullum ne est opus servile permissum diebus festis?

R. Permissa sunt illa opera, quae sunt necessaria vitae, vel

遵守所發的正誓

¹¹³問第三誠守瞻禮之日命什麼

答第三誠守瞻禮之日命我們在瞻禮恭敬天主的定
日用教友熱心工夫好好恭敬天主

¹¹⁴問第三誠禁什麼

答第三誠禁止瞻禮日做勞力的伙

¹¹⁵問那樣是勞力的伙

答勞力的伙就是僕人及做手藝的並幫工的出力伙

¹¹⁶問瞻禮日不許做什麼勞力伙麼

答瞻禮日許做的伙就是為保存性命要緊的伙或為

servitio Dei: insuper illa, quae sunt propter gravem causam, cum petita licentia a proprio Parrocho, si fieri potest.

117. P. Quid mandat quantum Praeceptum "Honora Patrem et Matrem"?

R. Quantum Praeceptum "Honora Patrem et Matrem" mandat revereri Patrem et Matrem, et illis obedire in omnibus, quae non sint peccatum, et adjuvare illos in suis necessitatibus spiritualibus et temporalibus.

118. P. Quid prohibet quantum Praeceptum?

R. Quantum Praeceptum prohibet ne offendamus genitores verbis, operibus et quocumque alio modo.

119. P. Sub nomine Patris et Matris, quae nam aliae personae intelliguntur in hoc mandato?

服事天主的事或為重大的緣故能求本堂神父寬免已經准許做的伏

問第四誠孝敬父母命什麼

答第四誠孝敬父母命人敬重父母聽父母命只要不是犯罪的事都該聽他還要相幫父母肉身及靈魂上要緊的事

問第四誠禁什麼

答第四誠禁止我們切勿在說話和行事中或不拘什麼樣子得罪父母

問第四誠內父母兩字包含什麼人

R. Hoc Mandatum sub Nomine Patris et Matris, comprehendit etiam omnes superiores, tam Ecclesiasticos, quam civiles, quos debemus amare et revereri.

120. P. Quid prohibet quintum Mandatum "Non occides"?

R. Quintum Mandatum, "Non occides" prohibet occidere, verberare, vel vulnerare, vel quodcumque aliud Damnum corporale inferre proximo, sive per se, sive per alios. Similiter prohibet injurias inferre verbis, et velle illi malum, vel per scandalum. In hoc Mandato Deus prohibet etiam, ne quis sibi mortem inferat vel suicidium.

121. P. Cur in quinto Mandato Deus prohibet seipsum interimere, vel suicidium?

R. In quinto Mandato Deus prohibet suicidium, quia homo non est Dominus suae vitae, sicut non est Dominus vitae alterius. Ecclesia

答第四誡內父母兩字包一眾靈魂肉身上的長輩因為我們都該當愛慕他們敬重他們

¹²⁰問第五誡毋殺人禁什麼

答第五誡毋殺人禁止人或自己或使別人殺人打人傷人或不拘怎樣害人的身體并且禁止用說話來凌辱人和願人遭難或壞表樣害人又禁止人尋短見自殺自己

¹²¹問為什麼第五誡內天主禁止人自盡

答第五誡內天主禁止人自盡因為我的性命非自己能作主如同別人的性命我亦不能作主聖教會罰

punit suicidas, privando illos sepultura Ec-
clesiastica.

122. P. Quid praecipit quintum Mandatum?

R. Quintum Mandatum praecipit forcere
nostris inimicis et amare omnes.

123. P. Quid prohibet sextum Mandatum "Non
Moechaberis"?

R. Sextum Mandatum, "Ne Moechaberis",
prohibet omnem actum, omnem aspectum
omnem locutionem contra Castitatem.

124. P. Quid praecipit Sextum Mandatum?

R. Sextum Mandatum praecipit, ut si-
mus casti et modesti in actibus, in aspecti-
bus, in agendo et in verbis.

125. P. Quid prohibet Septimum Mandatum,
"Non furaberis"?

R. Septimum Mandatum "Non furaberis"
prohibet accipere et retinere injuste

自盡的人不得埋葬在聖坟

¹²¹問第五誠命什麼

答第五誠命人寬免仇人且愛衆人

¹²²問第六誠毋行邪淫禁止什麼

答第六誠毋行邪淫禁止人用行事用眼睛用說話來
相反潔德的事

¹²³問第六誠命什麼

答第六誠命我們在言行視聽當中該當潔淨端正

¹²⁴問第七誠毋偷盜禁止什麼

答第七誠毋偷盜禁止人不要勿公道或取或竊他人

res aliorum et inferre damnum proximo
quocumque modo ex: gr. per usuram, So-
ceptiones, fraudes et similia.

126. P. Quid praecipit septimum Mandatum?

R. Septimum Mandatum praecipit res-
tituere res alias, resarcire damna injuste
illata, et solvere debita.

127 P. Quid prohibet octavum Mandatum

Non facies falsum testimonium?

R. Octavum Mandatum "Falsum testimo-
nium non facies" prohibet testificare fal-
sum in iudicio; item calumnias, murmu-
rationes, adulationes, iudicia et suspicio-
nes temerarias, et omnia mendacia.

128. P. Quid praecipit octavum Mandatum?

R. Octavum Mandatum praecipit dicere
veritatem, tempore et loco

的東西併且禁止不拘怎樣使人吃虧譬如放重利欺騙等類

126 問第七 誠命什麼

答第七 誠命還人家東西補償別人受了不公道的害處並且還債

127 問第八 誠毋妄証禁什麼

答第八 誠毋妄証禁止做假的見証冤枉別人毀謗別人諛媚妄斷妄猜還有一總的虛話

128 問第八 誠命什麼

答第八 誠命人在該當話的時候該當話的地方當老

opportuno, et interpretare in bonam partem
qua possibile est, actiones proxime.

129. P. Quid prohibet Nonum Mandatum
"Non concupisces uxorem proximi"?

R. Nonum Mandatum "Non concupisces
uxorem proximi" prohibet prava Deside-
ria et peccata interna contra puritatem.

130. P. Quid praecipit nonum Mandatum?

R. Nonum Mandatum praecipit, ut si-
mus casti et puri etiam in nostro interio-
re.

131. P. Quid prohibet Decimum Mandatum
"Non concupisces bona aliena"?

R. Decimum Mandatum "Non concupi-
sces bona aliena" prohibet desiderium pre-
vandi alios suis bonis, et desiderium acqui-
rendi meritis injustis.

132. P. Quid praecipit Decimum Mandatum? 42

實說又命人把人家的事設法從一面好的解說

¹²⁹問第九誠毋願他人妻禁什麼

答第九誠毋願他人妻禁止不潔的願意及相反潔德的一總心裡的罪

¹³⁰問第九誠命什麼

答第九誠命我們心內也該潔淨

¹³¹問第十誠毋貪他人財物禁什麼

答第十誠毋貪他人財物禁止願意弄去人家東西並用不公的法子得人好處

¹³²問第十誠命什麼

R. Decimum Mandatum praecipit, ut si-
mus contenti statu, in quo Deus nos posuit,
et ferendi patienter paupertatem, quando
Deus nos retinet in tali statu.

Caput II De praecipis Ecclesiae.

133. P. Quot sunt praecipia Ecclesiae?

R. Praecipia et magis communia, prae-
cepta Ecclesiae sunt quinque.

1um Auscultare Missam omni die Domini
et aliis festis de praecipio.

2um Jejunare per quadragesimam, quatuor
tempora, et vigiliis de praecipio; abstinere
ab esu carnis diebus prohibitis.

3um Confessionem agere saltem semel in
anno, et recipere communionem in Pas-
chate Resurrectionis in propria Paroecia.

4um Solvere Decimas Ecclesiae juxta mo-
res locorum.

5um Non celebrare

答第十誡命我們當喜歡天主所安排的處境并且忍受天主安排的貧苦

第二章講聖教規矩

¹³³問聖教規矩有幾條

答聖教規矩特別的並公共的有五條一主日和大瞻禮日應該望彌撒二封齋及四季且大瞻禮前日當守大齋并且逢禁止的日子當守小齋三每年最少告解一次又復活瞻禮時在本堂內領聖體一次四財物中十分之一照本地風俗獻於聖教五聖誕前

nuptias temporibus prohibitis, nempe a^{1a}
Dominica adventus ad Epiphaniam, et a
Quadragesima ad octavam Paschatis.

134. P. A quo recepit Ecclesia auctoritatem
sandi praecepta?

R. Ecclesia accepit auctoritatem sanci
praecepta a Christo ipso promde qui non
obedit Ecclesiae, non obedit Deo ipsi.

135. P. Quid mandat 1um Praeceptum Eccle-
siae "Auscultare Missam quoque Die Do-
minico et aliis festis de praecepto"?

R. Primum Praeceptum Ecclesiae "Aus-
cultare Missam quoque Die Dominico et
aliis festis de praecepto" nobis mandat, ut
devote adsistamus sanctae Missae, quoque
Die Dominico et aliis festis de praecepto

136. P. Quid mandat 2um Praeceptum Eccle-
siae "Jejunare diebus imperatis"?

第四主日起至三王來朝瞻禮止又封齋日起至開齋後主日止禁止降福婚配

¹³⁴問聖教會立定規矩的權柄從誰個接到了

答聖教會立定規矩的權柄從耶穌基利斯督手裡接來所以不聽聖教會的命便不聽天主的命

¹³⁶問聖教會規矩第一條主日及大瞻禮日該望彌撒是命什麼

答聖教會規矩第一條主日及大瞻禮日該望彌撒就是命我們主日上及大瞻禮日該當熱心望彌撒

¹³⁶問聖教規矩第二條該守大齋命什麼

R. Secundum Praeceptum Ecclesiae
"Jejunare diebus imperatis" Mandat ser-
vare jejunium per Quadragesimam, et ali-
quot dies adventus, quatuor tempora et per
vigilias praescriptas.

137. P. Quis tenetur jejunare?

R. Tenentur jejunare omnes Christiani,
qui impleverint 21um annum aetatis et non
sunt dispensati vel excusati ob legitimum
impedimentum.

138. P. Quid prohibet 2um Praeceptum Eccle-
siae per illa verba "Non vesci carne diebus
prohibitis"?

R. 2um Praeceptum Ecclesiae Per illa ver-
ba "Non vesci carne diebus prohibitis", pro-
hibet esum carnis diebus Veneris et Sabathi
(non dispensati), diebus etiam quatuor tem-
porum, et Adventus, et vigiliarum de prae-
cepto.

139. P. Cur Ecclesia praescripsit legem jeju-
nii et Abstinentiae?

R. Ecclesia praescripsit legem jejunii
et Abstinentiae, ut nos adjuvaret ad poe-
nitendum de nostris

答聖教規矩第二條命封齋四季及聖誕前四主日又
大瞻禮前日該守大齋

¹³⁷問那個守大齋

答滿了二十一歲的教友沒有寬免沒有正的阻當都
該守大齋

¹³⁸問聖教規矩第二條命守小齋是禁什麼呢

答聖教規矩第二條命守小齋就是瞻禮六及瞻禮七
四季又聖誕前四個主日及大瞻禮前日禁止食肉

¹³⁹問為什麼聖教命人守大齋和小齋呢

答聖教命人守大齋和小齋是為相幫我們犯了罪做

peccatis, ad vincendas nostras passiones,
et ad obtinendas gratias a Deo.

140. P. Quid Ecclesia mandat per verba tertii
praecepti "agere Confessionem semel in
anno saltem"?

R. Per illa verba "confessionem agere semel in
anno saltem" Ecclesia mandat omnibus
Christianis, ex quo habent usum rationis,
ut accedant saltem semel in anno ad sa-
cramentum Paenitentiae.

141. P. Cur Ecclesia dicit, ut agamus Confes-
sionem "saltem semel in anno"?

R. Ecclesia dicit "saltem semel in anno"
ut cognoscamus illius desiderium esse ut
saepe saepius accedamus ad sacramenta

142. P. Per alia verba tertii praecepti "recipe-
re communionem in Paschate Resurrec-
tionis in propria Paraecia" Ecclesia quid
mandat?

補贖得勝我們偏情並得天主的恩典

¹⁴⁰問聖教規矩第三條命人每年至少告解一次是命什麼呢

答聖教規矩第三條命人每年至少告解一次就是一總開了明悟的教友每年該當辦神工一次

¹⁴¹問為什麼聖教會命每年至少告解一次

答聖教會命每年至少告解一次發顯他願意我們告解愈多愈好

¹⁴²問聖教第三條規矩命復活瞻禮時在本堂內領聖體是命什麼

R. Per alia verba tertii praecepti "Recipere Communionem in Paschate Resurrectionis in propria Præcia" Ecclesia mandat omnibus Christianis, qui attigerint aetatem discretionis, ut recipiant quoque anno ^{nam} Eucharistiam in propria Præcia, tempore Paschali.

143. P. Quomodo servatur praeceptum solvendi debitas decimas Ecclesiae?

R. Quantum praeceptum solvendi debitas decimas Ecclesiae, servatur solvendo illas oblationes, vel praestationes, quae stabilitae fuerunt ad agnoscendum supremum Dominium Dei super omnia, et ad consulendum honestae sustentationi Ministrorum Dei.

144. P. Quid prohibet Ecclesia per quintum praeceptum "Non celebrandi nuptias temerariis prohibitis"?

答第三條規矩命復活瞻禮的時該領聖體就是命一
總開了明悟的教友在復活瞻禮的時該當在堂內
至少領聖體一次

¹⁴³問聖教第四條規矩命人把財物十分之一獻於教
會是怎麼樣

答聖教第四條規矩把財物十分中一獻於教會就是
給他所立定的供獻為認得天主掌管普天之下亦
為供給教會神長

¹⁴⁴問聖教第五條規矩命人在所定的時不准婚配是禁
什麼

R. Ecclesia, in quinto praecepto "non celebrandi nuptias temporibus prohibitis", vetat solemnitatem nuptiarum a prima Dominica die Adventus usque ad Epiphaniam, et a prima die quadragesimae usque ad octavam diem post Pascha.

Caput tertium.
De peccato.

145. P. Quid est peccatum?
R. Peccatum est voluntaria transgressio legis Dei.
146. P. Quotuplex est peccatum?
R. Peccatum est duplex: peccatum originale, et peccatum actuale.
147. P. Quodnam est peccatum originale?

答聖教第五條規矩禁止降福婚配就是聖誕瞻禮前
第四主日起至三王來朝止及封齋起至開齋後主
日止不准行降福婚配的大禮

第三章講罪

¹⁴⁵問罪是什麼

答罪是故意犯天主的律法

¹⁴⁶問罪有幾樣

答罪有兩樣就是原罪和本罪

¹⁴⁷問什麼是原罪

R. Peccatum originale est illud, cum quo omnes nascimur, et quod trahimus quasi haereditatem a Nostro primo genitore Adamo.

148. P. Nulla humana creatura praeservata fuit a peccato originali?

R. A peccato originali sola Maria ^{M^{ma}} = praeservata fuit per singulare privilegium ob merita sui Divini Filii Jesu Christi: et ideo dicitur Immaculata.

149. P. Quodnam est peccatum actuale?

R. Peccatum actuale est illud, quod nos ipsi committimus, quem jam ad usum rationis pervenimus.

150. P. Quotplex est peccatum actuale?

R. Peccatum actuale est duplex: Mortale et veniale.

151. P. Quodnam est peccatum mortale?

答原罪就是我們生時有的如同從我們原祖亞當得來的產業

¹⁴⁸問可有什麼人無原罪的麼

答獨有聖母瑪利亞蒙天主特恩因聖子耶穌救贖功勞沒有原罪的所以他叫無原罪

¹⁴⁹問什麼是本罪

答本罪是我們開明悟後自己犯了的

¹⁵⁰問本罪有幾樣

答本罪有兩樣就是大罪和小罪

¹⁵¹問大罪是什麼

R. Peccatum mortale est transgressio legis Dei, in re gravi, commissa cum plena advertentia, et cum voluntate deliberata.

152. P. Cur istud peccatum vocatur Mortale?

R. Peccatum grave vocatur mortale, quia dat mortem animae, id est, privat animam gratiam Dei, quae est ejus vita supernaturalis, et reddit peccatorem dignum Inferno.

153. P. Peccatum mortale quodnam aliud malum introducit in anima?

R. Peccatum mortale facit, ut amittantur merita jam antea acquisita, vel suspendit eorum valorem, et reddit hominem incapax faciendi opera meritoria vitae aeternae, insuper illum inclinatur ad malum.

154. P. Qui perdidit gratiam Dei per peccatum mortale, nequit ne iterum eam recuperare?

答大罪是在大事情中明知故意相反天主的誠命

¹⁶²問為什麼稱大罪是死罪

答稱大罪是死罪因為犯大罪使人靈魂死了就是使靈魂把天主的聖寵做他起性生命的失去了又當受地獄的永苦

¹⁵³問犯了死罪的靈魂還有別的危害麼

答還有別的危害就是失落從前所立的一切功勞現在不能再立為常生有用的善功并且使他偏向罪中

¹⁵⁴問犯了大罪失落了天主聖寵不能再得了麼

R. Qui perdidit gratiam Deo per peccatum mortale, potest illam recuperare per sacramentum poenitentiae, vel per actum contritionis perfectae, una cum proposito saltem implicito, confitendi quam primum

155. P. Quodnam est peccatum veniale?

R. Peccatum veniale est illud, quod non privat nos gratia Dei; sed minuit in nobis fervorem charitatis, disponit nos ad peccatum mortale, et nos reddit dignos poena temporali, expianda vel in hoc mundo, vel in altero.

156. P. Cur hoc peccatum vocatur veniale?

R. Hoc peccatum vocatur veniale, quia, quum sit culpa levis, facilius obtinet condonationem a Deo.

157. P. Quot modis potest quis peccare?

答犯了大罪失落了天主聖寵可以告解或發上等痛
悔至少定志速去告解還能再得到的

¹⁵⁵問小罪是什麼

答小罪就是靈魂上果然不失落天主聖寵但減少我
們的愛德使我們容易犯大罪併且或在生前或在
死後該做暫時的補贖

¹⁵⁶問小罪為什麼叫可恕的罪呢

答小罪叫可恕的罪因為究竟是輕小容易得着天主
寬免的

¹⁵⁷問犯罪有幾個樣子

R. Quatuor modis potest quis peccare, id est, cogitatione, verbis, operibus et omissione.

158. P. Quomodo quis peccat cogitatione, verbis et opere?

R. Quis peccat cogitatione, verbis et opere, quando deliberata voluntate cogitat cum complacentia, desiderat, dicit, operatur res prohibitas.

159. P. Quomodo quis peccat omissione?

R. Quis peccat omissione, quando voluntarie omittit rem imperatam.

160. P. Quot sunt vitia capitalia?

R. Vicia capitalia sunt septem: Superbia, Avaritia, Luxuria, Ira, Gula, Invidia et accidia.

161. P. Cur ista vitia dicuntur capitalia?

答犯罪有四個樣子就是念頭說話行事缺失

¹⁵⁸問怎麼樣念頭說話行事犯罪

答念頭說話行事犯罪就是幾時故意喜歡想或要或講或做一件禁止的事情

¹⁵⁹問怎麼樣犯缺失的罪

答犯缺失的罪就是人故意把所命的事不做

¹⁶⁰問罪宗有幾樣

答罪宗有七樣就是驕傲慳吝迷色忿怒貪饕嫉妬懶惰

¹⁶¹問為什麼這樣毛病叫罪宗

R. Ista vitia dicuntur capitalia, quia sunt origo aliorum vitiorum et peccatorum.

162. P. Quot sunt peccata contra spiritum sanctum?

R. Peccata contra spiritum sanctum sunt sex.

- 1° Desperatio salutis;
- 2° Praesumptio salutis absque meritis;
- 3° Impugnare veritatem cognitam;
- 4° Invidia gratiae alterius;
- 5° Obstinatio in peccatis;
- 6° Impoenitentia finalis.

163. P. Quaeenam cogitatio nos magis arcebat a peccato?

R. Cogitatio, quae magis nos longe retinet a peccatis est cogitatio Novissimarum; id est rerum, quae nos ultimo manent.

164. P. Quot sunt Novissima?

R. Novissima sunt quatuor 1° Mors, 2° Iudicium, 3° Infernus et 4° Paradisus.

答這樣毛病叫罪宗因為是別樣毛病和別樣罪過的

根源

¹⁶²問相反聖神的罪有幾樣

答相反聖神的罪有六樣一失望救靈二無功妄望三
謗毀真理四妒人聖寵五固執犯罪六到死不悔

¹⁶³問可使我們不犯罪當想什麼

答可使我們不犯罪的想頭是想末末了事就是我們
末時的光景

¹⁶⁴問末末了事有幾件

答末末了事有四件就是死候審判地獄天堂

Pars quarta
De sacramentis.
Caput I^{um}
De sacramentis in genere.

165. P. Quot sunt sacramenta ?
R. Sacramenta sunt septem 1° Baptis-
mus, 2° Confirmatio, 3° Eucharistia, 4° Pœni-
tentia, 5° Extrema unctio, 6° Ordo sacer,
et 7° Matrimonium.
166. P. Quid intelligitur per Verbum "sacra-
mentum" ?
R. Per Verbum "Sacramentum" intelli-
gitur signum sensibile et efficax Gratiae,
institutum a Jesu Christo, pro sanctifica-
tione animarum nostrarum.
167. P. Cur vocas sacramenta, signa sensi-
bilia et efficacia gratiae ?

第四分講聖事

第一章聖事總論

¹⁶⁵問聖事有幾件。

答聖事有七件就是聖洗堅振聖體告解終傅神品婚配。

¹⁶⁶問聖事二字有什麼解說。

答聖事二字解說聖寵外面並靈驗的記號耶穌基利斯督立定的為聖我們的靈魂。

¹⁶⁷問聖寵外面和靈驗的記號為什麼叫聖事呢。

R. Voco sacramenta signa sensibilia et
efficacia gratiae Dei, quia omnia sacra-
menta significant per res sensibles gra-
tiam divinam, quam ipsa producent in
anima nostra.

168. P. Quomodo sacramenta nos sanctifi-
cant?

R. Sacramenta nos sanctificant, quia
dant, vel augent gratiam, quae reddit nos
sanctos et gratos Deo, facit nos filios Dei
adoptivos et haereds Paradisi.

169. P. Quis dedit sacramentis virtutem nos
sanctificandi?

R. Virtus nos sanctificandi data est sa-
cramentis a Jesu Christo per suam passio-
nem et mortem.

170. P. Quaeenam sacramenta nos sanctifi-
cant per gratiam quae nos reddit amicos
Dei?

答聖寵外面和靈驗的記號叫聖事因為一總聖事用有形的東西表明靈魂上天主賦聖寵給他。

¹⁶⁸問聖事怎麼樣能聖我們呢。

答聖事能聖我們因為聖事或賦聖寵或加聖寵使我們成聖中意天主做天主的奇子得天堂的產業。

¹⁶⁹問誰使聖事有聖我們的能力。

答使聖事有聖我們的能力是耶穌基利斯督用自己苦難及釘死的功勞。

¹⁷⁰問那幾件聖事使我們因天主聖寵做天主的朋友而聖我們。

R. Sacramenta quae nos sanctificant per primam gratiam, quae ex inimicis Dei facit nos ejus amicos, sunt Duo: Baptismus et Poenitentia, et vocantur sacramenta mortuorum, quia auferunt peccatum, quod est mors animae.

171. P. Quoniam sacramenta nos sanctificant per augmentum gratiae?

R. Sacramenta, quae nos sanctificant per augmentum gratiae, sunt quinque; Confirmatio, Eucharistia, Extrema Unctio, Ordo sacer, et Matrimonium; et dicuntur Sacramenta vivorum, quia, qui illa recipit, debet esse vivus, id est sine peccato mortali.

172. P. Quodnam peccatum committit, qui recipit Sacramentum vivorum, sciens se non esse in gratia Dei?

答聖洗告解二件聖事初次賦聖寵的時使我們從天主的仇人中做了天主的朋友就聖了我們所以這兩件聖事叫死人的聖事因為我們有罪靈洗便死了現在這兩件聖事把罪消去了。

¹⁷¹問那幾件聖事因加增聖寵聖我們呢。

答有五件聖事加增我們成聖的聖寵即是堅振聖體終傳神品婚配為此這五件聖事叫活人的聖事因為領這聖事的人先該是活的就是沒有大罪。

¹⁷²問倘人明知自己沒有聖寵去領這五件活人的聖事犯什麼罪。

R. Qui recipit sacramentum virorum, sciens se non esse in gratia Dei, committit grave sacrilegium.

173. P. Quae nam sacramenta sunt magis necessaria ad salutem?

R. Sacramenta magis necessaria ad salutem sunt duo: Baptismus et Poenitentia: Baptismus omnibus est necessarius, et Poenitentia est necessaria illis omnibus, qui post Baptismus peccaverint mortaliter.

174. P. Quae nam sacramenta possunt recipi semel tantum?

R. Sacramenta, quae semel tantum recipi possunt sunt tria: Baptismus, Confirmatio et sacer Ordo.

175. P. Cur sacramenta ista tria Baptismus, Confirmatio et Ordo sacer semel tantum recipi possunt?

R. Tria sacramenta Baptismus, Confirmatio, Ordo sacer semel tantum recipi possunt, quia unumquodque

答人知道沒有聖寵領這五件活人的聖事犯冒領聖事的大罪

¹⁷³問那幾件聖事為救靈魂是最要緊的

答為救靈魂最要緊的聖事即是聖洗和告解兩件聖事因為聖洗是一總人要緊的告解為領洗後犯了大罪的人是要緊的

¹⁷⁴問那幾件聖事只能領一次

答只能領一次的聖事有三件就是聖洗堅振神品

¹⁷⁵問為什麼聖洗堅振神品三件聖事只能領一次

答聖洗堅振神品三件聖事只能領一次因為每一件

imprimi Caractera.

176. P. Quid est caracter, quem tria sacramenta Baptismus, Confirmatio et Ordo sacer imprimunt in anima?

R. Caracter, quem unumquodque trium sacramentorum Baptismus, Confirmatio et Ordo sacer imprimi in anima, est signum spirituale, quod nunquam amplius delebitur.

177. P. Ad quid inservit Caracter impressus in anima a tribus sacramentis Baptismo, Confirmatione et ordine sacro?

R. Caracter impressus in anima a tribus sacramentis Baptismo, Confirmatione et Ordine sacro, servit ad signandos nos in Baptismo, uti Membra Jesu-Christi, in Confirmatione uti ejus milites, in Ordine sacro, uti ejus Ministri.

在靈魂上印了一個記號

問聖洗堅振神品三件聖事在靈魂上所印之記號是什麼

答聖洗堅振神品三件聖事在靈魂上所印之記號是看不出的。一個記號終不能消滅的。

問聖洗堅振神品三件聖事在靈魂上所印之記號有什麼用

答聖洗堅振神品三件聖事在靈魂上所印之記號是發顯領過聖洗者是耶穌的肢體領過堅振者是耶穌的勇兵領過神品者是耶穌的主禮

178. P. Quot res sunt necessariae ad conficiendum sacramentum?

R. Ad conficiendum sacramentum tria requiruntur; Materia, forma et Minister, qui habeat intentionem faciendi id quod facit Ecclesia.

179. P. Quid est materia sacramenti?

R. Materia sacramenti est res sensibilis, quae adhibetur ad illud conficiendum; ex: gr. aqua naturalis in Baptismo, oleum et Balsamum in confirmatione.

180. P. Quid est forma sacramenti?

R. Forma sacramenti constituitur per verba prolata in confectioe sacramenti.

181. P. Quis est Minister sacramentorum?

R. Minister sacramentorum est persona illa, quae conficit vel confert sacramentum.

178 問為成功每件聖事有幾樣要緊

答為成功每件聖事有三樣要緊一材料二模範三至禮該當有意行聖教所行的事

179 問聖事的材料是什麼

答聖事的材料是一樣有形像的東西比方為聖洗聖事是清水為堅振聖事是油及巴爾撒末香

180 問聖事的模範是什麼

答聖事的模範是行聖事時定當該念的經言

181 問誰是聖事的主禮

答聖事的主禮即是或成或付聖事的人

Caput secundum
De Baptismo.

182. P. Quid est Baptismus?

R. Baptismus est sacramentum, per quod nascimur ad vitam gratiae et evadimus Christiani.

183. P. Quinam sunt effectus sacramenti Baptismi?

R. Sacramentum Baptismi delet peccatum originale, et etiam peccatum actuale, si ad est; condonat totaliter poenam per ea peccata debitam, imprimat Characterem Membrorum Jesu Christi, facit nos filios Dei et Ecclesiae, et haereditas Paradisi, et reddit nos habiles ad recipienda cetera sacramenta.

184. P. Quis est Minister Baptismi?

第二章講聖洗聖事

¹⁸²問 聖洗是什麼

答 聖洗是聖事，使人受聖寵的性命，成功教友。

¹⁸³問 聖洗聖事有什麼效驗

答 聖洗聖事的效驗，赦去原罪，有本罪者，亦赦去本罪。寬免一總罪，罰靈魂上印耶穌基督的肢體記號，能成天主及聖教會的義子，得着天堂的嗣業。又可領受別件聖事。

¹⁸⁴問 誰個是聖洗聖事的主禮

R. Minister ordinarius Baptismi est sacerdos, praecipue ille qui habet curam animarum.

185. P. In casu necessitatis quis potest conferre Baptismum?

R. In casu necessitatis quaecumque persona, sive vir, sive mulier, potest conferre Baptismum, etiam Haereticus vel infidelis.

186. P. Quomodo confertur Baptismus?

R. Confertur Baptismus fundendo aquam super caput baptizandi (si vero nequit fundi super caput) super quamque partem praecipuam corporis, dicendo eodem tempore: Ego te baptizo In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

187. P. Quenam intentionem habere debet baptizans?

答聖洗聖事的主禮慣常是本堂司鐸格外是管理靈魂的司鐸

¹⁸⁵問要緊的時候誰個可以付洗

答要緊的時候不論何人或男或女或異端教或外教都可以付聖洗

¹⁸⁶問怎麼樣付聖洗

答付聖洗用清水灌於額上倘不能付於頭上則不拘付於身上何處念我洗爾因罷德肋及費畧及斯彼利多三名者

¹⁸⁷問付聖洗的人該有什麼意思

R. Baptizans debet intentionem habere
faciendi quod facit Ecclesia baptizandis.

188. P. Quomodo adducendi sunt neonati ad Ec-
clesiam pro recipiendis Baptismo?

R. Neonati afferendi sunt ad Ecclesiam
quanto citius, ut baptizentur.

189. P. Qui recipit Baptismum quam obliga-
tionem suscipit?

R. Qui suscipit Baptismum manet obli-
gatus ad profitendam semper Fidem, et
servandam legem Jesu Christi et Ecclesiae.

190. P. Suscipiens Baptismum quid debet
abrenuntiare?

R. Suscipiens Baptismum abrenuntiat
pro semper diabolo, et operibus ejus et
pompis ejus.

191. P. Quænam sunt opera et pompæ dia-
boli?

答付聖洗的人該有意行聖教所行的事

¹⁸⁸問幾時該抱小兒到堂領洗

答該抱小兒到堂領洗越早越好

¹⁸⁹問領了聖洗的人有什麼本分

答領了聖洗的人有本分發信德常常守好耶穌基利

斯督及聖教會的誡命

¹⁹⁰問領聖洗的人該當棄絕什麼

答領聖洗的人該當永遠棄絕魔鬼及一總魔鬼的工夫和魔鬼的排場

¹⁹¹問什麼是魔鬼的工夫魔鬼的排場

R. Opera et pompae Diaboli intelliguntur esse peccata, pravae maximae et vanitates Mundi.

192. P. Tenemur ne servare promissa et abrenuntiationes, quas pro nobis Patrini emiserunt?

R. Sane quidem tenemur stare illis; quia Deus non nisi sub his conditionibus nos recepit in suam gratiam.

Caput III De confirmatione.

193. P. Quid est Confirmatio?

R. Confirmatio est sacramentum, quod nobis confert spiritum sanctum; imbruit in anima nostra caracterem militum Jesu Christi, et facit nos perfectos Christianos.

答魔鬼的工夫魔鬼的排場即是罪並壞个道理和世俗的虛假。

¹⁹²問代父母代我們所許的事所答應的棄絕該遵守麼
答果然該遵守因為天主單單因得這樣章程收我們
在自己的聖寵裡頭。

第三章講堅振聖事

¹⁹³問堅振是什麼

答堅振是聖事賞給我們天主聖神靈魂上印着耶穌
基利斯督勇兵的記號又使我們做個完全的教友

194. P. Quomodo sacramentum Confirmationis reddit perfectos Christianos?

R. Confirmatio reddit nos perfectos Christianos, quia confirmat nos in Fide, et perficit alias virtutes et dona, quae recipimus in sancto Baptismo.

195. P. Quot sunt dona spiritus sancti, quae recipiuntur in Confirmatione?

R. Dona spiritus sancti, quae recipiuntur in Confirmatione, sunt septem; Sapientia, Intellectus, Consilium, Fortitudo, Scientia, Pietas, et Timor Dei.

196. P. An debent omnes satagere, ut recipiant sacramentum Confirmationis?

R. Equidem omnes debent curare, ut recipiant sacramentum Confirmationis et agere, ut dependentes illud recipiant.

¹⁹⁴問：怎麼樣堅振聖事使我們做個完全的教友呢？
答：堅振聖事使我們做完全的教友，因為堅固我們的信德，又成全我們別樣的德行，並我們領洗時候所得着的恩典。

¹⁹⁵問：領堅振時候得着天主聖神的恩典有幾樣？

答：領堅振時候得着天主聖神的恩典有七樣，即是上智、明達、超見、剛毅、聰明、孝愛、敬畏。

¹⁹⁶問：一總教友都該設法領堅振麼？

答：一總教友果然都該設法領堅振，又該使屬下的人也領。

197. P. Qua aetate convenit recipere Confirmationem?

R. Aetas, in qua convenit recipere Confirmationem, est circa annū septimū, quia tunc solent incipere tentationes, et tunc potest satis intelligi gratia istius sacramenti, et reminisci illud recepisse.

198. P. Quasnam Dispositiones requiruntur, ut digne recipiatur Sacramentum confirmationis?

R. Ad digne recipiendum sacramentum Confirmationis oportet esse in statu gratiae, cognoscere mysteria hinc inde nostra sanctae Fidei, et accedere cum reverentia et devotione.

199. P. Quis est Minister Confirmationis?

R. Minister ordinarius sacramenti Confirmationis est Episcopus.

200. P. Quo ritu Episcopus administrat Confirmationem?

197 問要幾歲了相宜領堅振

答差不多七歲相宜領堅振因為那個時候起頭有誘感能懂明這件聖事的好處可以記得已領過了這件聖事

198 問善領堅振該怎麼樣預備

答善領堅振靈魂上該有天主的聖寵該知道要緊的信德道理該恭敬熱心

199 問誰是堅振聖事的主禮

答堅振聖事平常的主禮是主教

200 問主教行堅振用什麼禮

R. Episcopus administrat sacramentum Confirmationis initio extendens manus supra Confirmandos, invocans super illos spiritum sanctum: Deinde ungit frontem cuiusque in forma Crucis oleo Chrismatis, dicens ista verba: "signo te signo crucis, et confirmo te Chrismate salutis. In Nomine Patris et Filii et spiritus sancti"; Deinde manu dextera percutit leviter genam confirmati, dicens "Pax tecum" tandem benedicit solemniter omnes Confirmatos.

201. P. Quid est Chrisma?

R. Chrisma est Oleum mixtum cum balsamo, consecratum ab Episcopo feria V proxima.

202. P. Quid significant Oleum et Balsamum in hoc sacramento?

R. In hoc sacramento Oleum (quod expanditur et roborat) significat gratiam coelestem

答。主教行堅振先伸兩手按在領堅振的頭上，求聖神降臨，後用堅振聖油，劃十字於額上，念我用十字聖號記你，用性命的聖油堅固你，因罷德肋及費畧及斯彼利多三多名者，再用右手輕輕拍他的臉，念平安與你一塊爾末乃降福一總堅振過的人。

²⁰¹問。堅振聖油是什麼油。

答。堅振聖油是阿里伐油和巴爾撒末香，此油主教在建立聖體瞻禮聖過的。

²⁰²問。堅振聖事用聖油和巴爾撒末香有什麼意思。

答。油本來化傳開來，滋潤東西，表明許多聖寵傳在人

quae diffunditur in anima Christiani, ut illum confirmet in Fide: et Balzamu(m) (quod est odorum et prohibet corruptionem) significat Christianum roboratum hac gratia, aptum esse ad spargendum bonum odorem Virtutum Christianarum, et praeservari a corruptione vitiorum.

203. P. Cur ungitur frons?

R. Ungitur frons, in qua apparent signa timoris et ruboris, ut confirmatus intelligat non debere erubescere Nomen et Professionem Christianam, nec parere ab inimicis Fidei.

204. P. Cur datur levis alaba Confirmato?

R. Datur levis alaba Confirmato, ut sciatur se debere esse paratum

的靈魂堅固他的信德。巴爾撒末香本來是香，能阻別物敗壞。表明教友得聖寵堅固己心，發出德行馨香，阻擋毛病敗壞人靈。

²⁰³問為什麼額上傅聖油。

答額上是容易發顯害怕及羞恥的處。現在傅了聖油，要使堅振過的人，懂明白以後不該怕羞奉教的名。字並認自己是奉教的。又在信德的仇人面前也不畏縮。

²⁰⁴問用手拍臉是為什麼。

答用手拍臉是表明領堅振的人該為耶穌基督。

ad ferendam quamcumque injuriam et fra-
nam pro Fide in Jesum Christum.

205. P. Quid debet agere Christianus, ut re-
tineat gratiam Confirmationis.

R. Ut retineat gratiam Confirmationis
Christianus debet saepe orare, agere bona
opera, et vivere juxta legem Jesu Christi abs-
que humano respectu.

Caput IV De sanctissima Eucharistia.

Articulus 1us
De praesentia reali Jesu Christi in Eucharis-
tia.

206. P. Quid est Eucharistia?

R. Eucharistia est sacramentum, in
quo, per miram conversionem totius sub-
stantiae panis in Corpus Jesu Christi, et
vini in ejus pretiosum sanguinem, conti-
netur realiter,

信德的緣故預備自己忍受各樣凌辱煩難

²⁰⁵問為保存堅振的聖寵該做什麼

答保存堅振的聖寵該屢次念經祈求做善功且不怕
情面生時守好耶穌基利斯督的誠命

第四章講聖體聖事

第一節講耶穌基利斯督實在在聖體聖事內

²⁰⁶問聖體是什麼

答聖體是聖事把麵餅及酒的本質奇奇妙妙完全變
成了耶穌基利斯督的身體和寶血以致麵酒形內

et substantialiter Corpus, sanguis, Ani-
ma et Divinitas ejusdem Jesu Christi D. N.
sub speciebus panis et vini, ut sit nostra
alimonia spiritualis.

207. P. Quomodo vocatur ista mira conver-
sio?

R. Ista mira mutatio vocatur Tran-
substantiatio.

208. P. Est ne in Eucharistia idem Jesus Chris-
tus, qui est in coelo et qui natus est in terra
ex sanctissima Virgine?

R. Ita: in Eucharistia est vere idem
Jesus Christus.

209. P. Cur credis in Eucharistia esse vere Je-
sum Christum?

R. Credo in sacramento Eucharistiae es-
se vere Jesum Christum, quia Is Ipse hoc
dixit, et quia id me docet sancta Ecclesia.

實在有他的天主性、人性、靈魂、肉身、寶血、為我們的神糧。

²⁰⁷問這奇妙的相換叫什麼。

答這奇妙的相換叫本質的變化。

²⁰⁸問聖體內可是從前聖母所生、并今日在天的一個耶穌麼。

答是的、聖體內實在是一樣個耶穌。

²⁰⁹問為什麼你相信耶穌、基利斯督實在在聖體內。

答我相信聖體內實在有耶穌、基利斯督、因為他親口說過的、并且聖教會這樣教訓了我們的。

210. P. Quid est hostia ante consecrationem?
R. Hostia ante consecrationem est panis.
211. P. Post vero consecrationem hostia quid est?
R. Post consecrationem hostia est verum Corpus D. N. J. C. sub specie panis.
212. P. Quid est in calice ante consecrationem?
R. In calice ante consecrationem est parum vini cum aliquot guttis aquae.
213. P. Post vero consecrationem quid est in calice?
R. Post Consecrationem in calice est verus sanguis D. N. J. C. sub speciebus vini?

²¹⁰問成聖體前阿斯第亞是什麼

答成聖體前阿斯第亞是麵餅

²¹¹問成聖體後阿斯第亞是什麼

答成聖體後阿斯第亞是吾主耶穌基利斯督的聖身

隱藏在麵餅形像內

²¹²問成聖血前聖爵內有什麼

答聖爵內有葡萄酒和清水數滴

²¹³問成聖血後聖爵內有什麼

答成聖血後聖爵內有吾主耶穌基利斯督的真血隱

藏在酒的形像內

214. P. Quando fit conversio panis in corpus
et vini in sanguinem Jesu Christi?

R. Conversio panis in corpus, et vini in
sanguinem N. M. C. fit in actu ipsi, quo sa-
cerdos inter Missam profert Verba Consecra-
tionis.

215. P. Quis dedit tantam virtutem Verbis
Consecrationis?

R. Ipse D. N. M. C. qui est Deus omni-
potens, dedit tantam virtutem Verbis Conse-
crationis.

216. P. Ergo post Consecrationem nil rema-
net de pane et vino?

R. Post Consecrationem remanent tan-
tum species

²¹⁴問、在什麼時候麵餅和葡萄酒變成了吾主耶穌基利
斯督的聖身聖血

答、麵餅和葡萄酒變成吾主耶穌基利斯督的聖身聖
血、在彌撒中神父一念了祝聖體的經、立刻變成了

²¹⁵問、誰個給了這樣祝聖的經的大力

答、給了這樣祝聖的經的大力、是吾主耶穌基利斯督
全能天主

²¹⁶問、然則念了成聖體成聖血經後、麵酒沒有自己的體
質麼

答、念了成聖體成聖血經後、麵酒沒有自己的體質、只

panis et vini.

217. P. Species panis et vini quid sunt?

R. Species sunt quantitas et qualitates sensibiles Panis et Vini uti figura, color sapor.

218 P. Sub speciebus panis est ne tantum Corpus Jesu Christi, et sub speciebus vini est ne tantum sanguis Jesu Christi?

R. Tam sub speciebus panis, quam sub speciebus, vini est totus Jesus Christus vivens in Corpore, sanguine, Anima et Divinitate.

219. P. Jesu Christus est ne praesens in omnibus hostiis consecratis Mundi?

剩了麵酒的形像

²¹⁷問麵酒的形像是什麼

答麵酒的形像即是看得見的麵酒的大小式樣如同樣子顏色滋味

²¹⁸問麵形內只有吾主耶穌基利斯督的聖體麼酒形內只有吾主耶穌基利斯督的聖血麼

答麵形酒形內全有吾主耶穌基利斯督常生的肉身寶血、靈魂、天主性

²¹⁹問耶穌基利斯督在普天下一總聖過的阿斯第亞內麼

R. Ferme, Jesus Christus est praesens in omnibus hostiis consecratis.

220. P. Quando frangitur hostia, frangitur ne Corpus Jesu Christi?

R. Quando frangitur hostia, non frangitur Corpus Jesu Christi, sed tantum franguntur species panis.

221. P. In qua parte hostiae manet Corpus Jesu Christi?

R. Corpus Jesu Christi manet integrum in omnibus partibus, in quas divisa est hostia.

222. P. Ob quem finem asservatur in Ecclesiis S^{ma} Eucharistia?

R. S^{ma} Eucharistia asservatur in Ecclesiis ut sit adorata a fidelibus, et allata ad infirmos iuxta

答：是的。吾主耶穌基利斯督在普天下一總聖過的阿
斯第亞內。

²²⁰問：分阿斯第亞時，耶穌基利斯督的聖身也分開了麼？
答：分阿斯第亞時，耶穌基利斯督的聖身，沒有分開，分
開的不過是麵形。

²²¹問：耶穌基利斯督的聖身，在那一分的阿斯第亞內？
答：阿斯第亞分開以後，不論大小分內，都有耶穌基利
斯督的全體。

²²²問：聖堂內為什麼緣故供聖體？

答：聖堂內供聖體，使教友可拜聖體，又使要緊時送病

necessitates.

Articulus 2us

De Fine et effectibus Eucharistiae.

223. P. Cur Iesus Christus instituit Sacramentum Eucharistiam?

R. Iesus Christus instituit Sacramentum Eucharistiam ob tres fines praecipuos. 1us Ut sit sacrificium perenne novae legis. 2us Ut sit cibus animae nostrae. 3us Ut sit memoriale perpetuum suae Passionis et Mortis, et sit signus pretiosissimum ejus amoris erga nos, et vitae aeternae.

224. P. Quosnam effectus producit praecipuos Sacramentum Eucharistiae in recipiente?

R. Effectus praecipui Sacramentum Eucharistiae in fide recipiente sunt. 1° Conservat vitam animae, id est Gratiam, sicut cibus materialis conservat et auget vitam corporis. 2us Condonat venialia et praeservat a mortalibus

人領聖體

第二節講聖體的宗向及效驗

²²³問耶穌基利斯督為什麼緣故立定聖體特為三個緣故第一要新教內常有祭獻第二要做我們的神糧第三要自己苦難釘死的記念永遠留下併要為我們愛情及常生的至寶憑據

²²⁴問領聖體有什麼至大效驗

答善領聖體至大的效驗第一保存靈魂的性命就是聖寵如糧食保存肉身的性命第二赦去小罪及戒

peccatis. 3us Producit consolationem spiritualem.

Articulus III

De Dispositionibus bonae communionis et de obligatione communionis.

225. P. Quot dispositiones sunt necessariae ad bene communicandum?

R. Tres dispositiones requiruntur ad bene communicandum. 1^a ut quis sit in statu gratiae Dei. 2^a ut sit jejunus a media nocte usque ad communionem. 3^a ut sciat quem recipit, et ut devote accedat.

226. P. Quid significat esse in statu gratiae Dei?

R. Esse in statu gratiae significat habere conscientiam puram et mundam ab omni peccato mortali.

227. P. Quodnam peccatum committit qui accedit conscius peccati mortalis ad Eucharistiam?

犯大罪第三生出神慰

第三節講善領聖體的預備又領聖體的本分

²²⁵問善領聖體要緊有幾樣預備

答善領聖體要緊有三樣預備一靈魂上有天主聖寵
二守空心齋自半夜到領聖體止三該懂明領什麼
及熱心的樣子走前去領

²²⁶問靈魂上該有天主聖寵是什麼解說

答靈魂上該有天主聖寵即是良心裡潔淨沒有大罪
²²⁷問曉得自已有大罪去領聖體犯什麼罪

R. Qui accedit ad communionem conscientia peccati mortalis, committit horribile sacrilegium.

228. P. Quale jejunium requiritur ante communionem?

R. Ante communionem requiritur jejunium naturale, quod frangitur per quodcumque parvum quod sumptum per modum cibi vel potus.

229. P. Permittitur ne communio non jejuno?

R. Permittitur communio non jejunis infirmis in periculo mortis; et tunc vocatur Viaticum.

230. P. Quid significat; "scire quem recipit?"

R. "Scire quem recipit" significat cognoscere et credere quae docentur in catechismo circa hoc sacramentum.

答曉得自己有大罪去領聖體犯很大褻瀆聖事的罪

²²⁸問領聖體前該守什麼樣的齋

答領聖體前該守空心齋就是禁止飲食並不論什麼東西都不准吃不准嗑

²²⁹問不守空心齋可領聖體麼

答病人有死的危險不守空心齋也可領聖體這個叫領臨終聖體

²³⁰問該懂明領什麼這句話什麼解說

答該懂明領什麼這句話即是解說明白及堅信聖體聖事的道理

231. P. Quid significat: "communicare cum devotione"?

R. "Communicare cum Devotione" significat accedere ad communionem cum humilitate et modestia, in persona et verbis, praemittere praeparationem, et adde re gratiarum actionem.

232. P. Quando urget praecipuum communio- nis?

R. Quis que debet communicare quota- nis in Paschate Resurrectionis, in propria Parochia; insuper in periculo mortis.

233. P. Qua aetate incipit urgere praecip- tum communionis annuae?

R. Praecipuum communionis annuae incipit urgere quando puer capax est ac- cedere cum debitis dispositionibus.

²³¹問熱心的樣子領聖體。這句話什麼解說。

答熱心的樣子領聖體。這句話即是解說走前領聖體當謙遜身上及衣裳要端正。又領聖體快了。要好好預備。領後要謝聖體。

²³²問領聖體的命幾時逼近了。

答每年在復活禮時候。各人當在本堂內領聖體。又臨終的時候也該領聖體。

²³³問幾歲起頭當守好每年領聖體的命。

答守好每年領聖體的命。即幾時小孩子能知預備走前領聖體。

234. P. An est utile saepe accedere ad Communionem?

R. Est quid optimum saepe accedere ad Communionem, dummodo fiat cum debitis dispositionibus, et juxta consilium confessorii.

235. P. Post sanctam Communionem quamdiu manet in nobis *gr. C.*?

R. Post sanctam Communionem Jesus Christus manet in nobis per suam Grati-
am usque dum quis non peccet mortali-
ter, per suam realem praesentiam usque
dum non immutatae sunt species sacra-
mentales.

Articulus 4us

De sancto sacrificio Missae.

236. P. Eucharistia an est tantum sacra-
mentum?

²³⁴問屢次領聖體好否。

答屢次領聖體很好，但要好好預備，並照神師的指點。

²³⁵問領了聖體以後，耶穌基利斯督在我們靈魂上，多少時候。

答領了聖體以後，耶穌基利斯督的聖寵常在我們的靈魂上，直至犯了大罪，乃失去了。至于他的聖身在我們靈魂上，直至麪形消化了，纔走去了。

第四節講彌撒聖祭

²³⁶問聖體單單是一件聖事麼。

R. Eucharistia non est tantum sacramentum; sed est etiam novi testamenti sacrificium perenne.

237. P. Quo nomine vocatur istud sacrificium?

R. Istud sacrificium novi testamenti vocatur sancta Missa.

238. P. Sancta Missa quid est?

R. Sancta Missa est sacrificium Corporis et sanguinis N. C. oblatum super nostra altaria sub speciebus Panis et vini, in memoria sacrificii Crucis.

239. P. Sacrificium Missae an est ipsum sacrificium Crucis?

R. Sacrificium Missae convenit cum sacrificio Crucis in quantum in uno et in altero

答、聖體不單單是一件聖事、到底也是新教內永久祭
獻

²³⁷問、這個祭獻叫什麼

答、這個新教祭獻叫彌撒

²³⁸問、彌撒是什麼

答、彌撒是耶穌基利斯督在我們祭台上、祭獻自己的
聖體、聖血、隱藏在麵酒形內的、為記念從前在十字
架上的祭獻

²³⁹問、彌撒聖祭與十字架上的祭獻是一樣的麼

答、彌撒聖祭與十字架上的祭獻相同的、因為這兩樣

Jesus Christus est sacerdos et victima; differt tamen ab illo in modo, quo offertur.

240. P. Quoniam est differentia modi, quo offertur?

R. Differentia unius ab altero est in hoc, quod in sacrificio crucis Jesus Christus realiter mortuus est et sparsit suum sanguinem; in sacrificio Missae (commemoratio illius), Jesus Christus est quidem victima, sed sine effusione sanguinis: insuper in sacrificio crucis implet merita nostrae Redemptionis: Tum in isto sacrificio Missae nobis applicat supra dicta merita.

241. P. Quis instituit sacrificium sanctae Missae?

R. Jesus Christus Ipse instituit sacrificium Missae, quando in ultima coena instituit

聖祭都是耶穌基利斯督是司祭又是犧牲不過兩個祭獻的樣子有分別的

²⁴⁰問祭獻的樣子有什麼分別呢

答祭獻的樣子有分別即是十字架上祭獻時耶穌基利斯督真的死了聖血流盡了救贖的功勞也完全了現在彌撒的祭獻是記念他從前的祭獻耶穌果然似是犧牲到底沒有流了血把從前已立的救贖功勞交給我們

²⁴¹問誰個立定了彌撒聖祭

答彌撒聖祭是耶穌基利斯督親自立定的在建立聖

sacramentum Eucharistiae.

242. P. Ad quos fines offertur sacrificium sanctae Missae?

R. Sacrificium sanctae Missae offertur Deo ad quatuor fines. 1º Ad honorandum Deum uti fecit. 2º Ad agendas ei gratias pro eius beneficiis. 3º Ad eum placandum et dandam debitam satisfactionem. 4º Ad impetrandas gratias nobis necessarias.

243. P. An bonum est quotidie Missae assistere?

R. Maxime utile est sanctam Missam auscultare quotidie, quamvis mandatum non sit.

244. P. Quid opus est agere, ut cum fructu auscultemus sanctam Missam?

R. Ut cum fructu auscultemus quotidie sanctam Missam, opus est hoc agere cum magna attentione et devotione ab initio ad finem, cogitando Deum et Passionem
D. N. J. C.

體夜餐時

²⁴²問用彌撒聖祭祭獻天主有什麼宗向

答用彌撒聖祭祭獻天主有四個宗向一為照禮恭敬
天主二為謝他的恩三為平息他義怒補償我們的
罪四為得一總要緊的恩典

²⁴³問天天望彌撒好麼

答天天望彌撒雖不是命到底是很好的

²⁴⁴問為得着望彌撒的好處該做什麼

答為得着望彌撒的好處當十分留心從望彌撒起頭
到完常常熱心一頭想着天主想着吾主耶穌基利

et devotas preces recitando.

Caput V

De Sacramento Poenitentiae.

Articulus 1us

De Dispositionibus ad bene recipiendum hoc sacramentum, et in specie de examine conscientiae.

245. P. Quid est Poenitentia?

R. Poenitentia, aliter dicta Confessio, est sacramentum institutum a Jesu Christo, ad remittenda peccata commissa post Baptismum.

246. P. Quot res requiruntur pro bona Confessione?

R. Ad bonam Confessionem requiruntur quinque. 1° Examen conscientiae. 2° Dolor et detestatio peccatorum. 3° Firmum propositum non amplius peccandi. 4° Confessio omnium peccatorum. 5° Poenitentia imposita a Confessario.

斯督的苦難一頭熱熱心心念經。

第五章講告解聖事

第一節講領告解聖事的預備又特講省察

²⁴⁵問告解是什麼。

答告解是耶穌基利斯督立定的聖事為赦領洗後所

犯過的罪。

²⁴⁶問要辦妥當神工該守幾條規矩。

答要辦妥當神工該守五條規矩一省察二痛悔三定

改四告明五補贖。

247 P. Quomodo fit examen Conscientiae?

R. Examen Conscientiae fit Diligenter rememorando coram Deo omnia peccata commissa nondum confessa, cogitationesq. Verbis opere et omissione, contra praecepta Dei et Ecclesiae, et contra officia sui status.

248. P. In examine debemus ne inquirere de numero peccatorum?

R. In examine debemus etiam inquirere de numero peccatorum mortalium.

249. P. In examine debemus ne ultra numerum etiam inquirere de circumstantiis, in quibus peccavimus?

R. In examine debemus inquirere de circumstantiis, quae mutant speciem peccatorum, et quae faciunt peccatum mortale ex veniali.

²⁴⁷問省察該當怎麼樣做的、

答省察即是在天主台前查考一總所犯的罪還沒有告過的或以思或以言或以行或以缺相反天主十誡聖教會規矩並各人當盡的本分、

²⁴⁸問省察時該查清犯罪的數目麼、

答省察時該查清大罪的數目、

²⁴⁹問省察時查清大罪的數目外也該查明犯罪的光景麼、

答省察時查清大罪的數目外也該查明一個罪已變了別類罪的光景又一個小罪已變了大罪的光景

Articulus II^{us}

De Dolore et proposito.

250. P. Quid est Dolore peccatorum?

R. Dolore est displicentia animi, qua detestamur peccata commissa, et proponimus non amplius peccandi.

251. P. Ob quamnam rationes debemus detestari peccata?

R. Debemus poenitere, quia peccando meruimus poenas; sed multo magis quia offendimus Deum summum Bonum, et Regnum per se ut ametur super omnia.

252. P. Quid faciendum est ad obtinendum talem Dolorem?

R. Debemus ipsum petere ex corde a Deo, et ipsum excitare in nobis per considerationem gravitatis malitiae peccati.

第二節講痛悔定改

²⁵⁰問 痛悔是什麼

答 痛悔是心裡懊悔所犯的罪，定當後來再不犯罪。

²⁶¹問 為什麼緣故我們該懊悔所犯的罪

答 我們該痛悔，因為犯了罪，該受天主的罰，倒底更加因為天主是無窮美善，無窮可愛，我們反得罪了他。

²⁶²問 要發這個痛悔該做什麼

答 要發這個痛悔，一該真心求天主賞賜，二該自己勉力發奮，想罪的重大，罪的兇惡。

253. P. Quotuplex est Dolor ?

R. Dolor est duplex, Perfectus et imperfectus.

254. P. Quid est Dolor perfectus ?

R. Dolor perfectus est displicentia offendisse Deum, quia infinite bonum, et dignum amari per se Ipsum: Iste Dolor vocatur contritio.

255. P. Cur Contritionem vocas Dolorem perfectum ?

R. Contritionem voco Dolorem perfectum ob duas rationes: 1° Quia iste Dolor respicit Bonitatem Dei per se Ipsum. 2° Quia iste Dolor statim obtinet remissionem peccatorum, relinquendo tantum obligationem confessionis.

256. P. Qualis est Dolor imperfectus, vel Attritionis ?

²⁵³問痛悔有幾樣。

答痛悔有兩樣即是上等下等。

²⁵⁴問什麼是上等痛悔。

答上等痛悔是心內懊悔得罪天主。因為天主是無窮美好自己是可愛的。

²⁵⁵問為什麼痛悔叫上等痛悔。

答這樣痛悔叫上等痛悔為兩個緣故第一因為這樣痛悔只顧天主是實在美善的第二因為這樣痛悔就得了罪的寬免不過囑人仍當去告解。

²⁵⁶問什麼是下等痛悔。

R. Dolor imperfectus, vel attritionis est dolor ille, per quem Homo poenitet se offensusse Deum, uti summum Iudicem, id est ob timorem poenarum solvendarum, vel in hac vita, vel in alijs, pro peccatis.

257. P. An sufficit dolor imperfectus, vel attritio ad obtinendam remissionem peccatorum?

R. Dolor imperfectus, vel Attritio, sufficit ad obtinendam remissionem peccatorum, quando jungitur cum absolutione sacramentali.

258. P. Quomodo malum fit peccando?

R. Malum factum per peccatum mortale est in hoc praesentem, quod per illud amittitur Gratia Dei, et Paradisus; meretur poenae Inferni; offenditur Deus Noster Dominus et Pater, qui tot nobis dedit beneficia, qui ita nos amat, et, jus habet infinitum, ut ametur super omnia et ut servietur fideliter.

答、下等痛悔、即是懊悔得罪天主、因為他是至大的判
主、怕他的罰、或在今世、或在死後、

²⁵⁷問、為得着罪的饒赦、下等痛悔、設不設、

答、為得着罪的饒赦、下等痛悔、若連了告解、也設了、

²⁵⁸問、犯罪有什麼害處、

答、犯大罪、有很大的害處、即是失去天主、聖寵、又失去
天堂、該受地獄的永苦、天主是我們的王、宰、我們的
父親、賞我們無數恩典、愛慕我們、他有名分、叫我們
愛慕他、在萬有之上、服事他、很忠信、如今我們、倒得
罪了他、

259. P. Dolor extendi ne debet ad omnia peccata?

R. Equidem Dolor extendi debet ad omnia peccata mortalia, commissa.

260. P. Qui accusat tantum peccata venialia debet ne poenitere de omnibus?

R. Ut confessio sit valida, sufficit, ut poeniteat de aliquot; sed ad obtinendam remissionem omnium, oportet ut de omnibus poeniteat.

261. P. In quo consistit propositum?

R. Propositum consistit in voluntate firma non amplius peccandi, et utendi mē-
tis necessariis ad illud vitandum.

Articulus 3us

De confessione, vel accusatione peccatorum.

259 問痛悔時該當痛悔一總的罪麼。

答是的痛悔時該當痛悔所犯的一總大罪。

260 問單單告小罪該當痛悔一總的罪麼。

答為妥當告解只痛悔幾個小罪了。但欲得一總罪的寬免該當痛悔一總的罪。

261 問定改是什麼。

答定改是立定志向從今以後再不敢犯罪且用要緊諸法躲避犯罪。

第三節講告明

262 P. In quo consistit confessio peccatorum?

R. Confessio consistit in accusatione clara nostrorum peccatorum Confessorio ad obtinendam Absolutionem et poenitentiam.

263 P. Quaeenam peccata tenemur accusare?

R. Tenemur accusare omnia peccata mortalia; bonum tamen est accusare etiam venialia.

264 P. Quomodo debemus accusare peccata mortalia?

R. Debemus accusare peccatorum mortalium numerum, species et circumstantias mutantem speciem, vel quae mutant veniale in mortale.

265 P. Qui non meruit numerum peccatorum, quid debet facere?

262. 問告明是什麼

答告明是在神父跟前明明白白告訴我們的罪為得着罪的寬免亦為得着罪的補贖。

263 問什麼罪該當告明

答一總的大罪不得不告明至于告明一總小罪亦是好的

264 問大罪該怎麼樣告

答該告明大罪的數目和大罪的分類還有一總換了別類的光景或小罪已變了大罪的光景

265 問忘了大罪的實數該做什麼

R. Qui non meminit numerum peccatorum exactum, debet accusare numerum magis vero proximum.

266. P. Qui ob ruborem celat, veritatem, an facit bonam Confessionem?

R. Qui ob ruborem celat, vel peccatum mortale, vel cognitum numerum, vel circumstantias necessarias, committit sacrilegium.

267. P. Qui scit fecisse non bonam Confessionem, quid agere debet?

R. Qui scit fecisse non bonam Confessionem, debet repetere omnes Confessiones malas, et manifestare sacrilegia commissa.

268. P. Qui omisit peccatum mortale per oblivionem, agit ne bonam Confessionem?

R. Qui omisit peccatum mortale per oblivionem, facit bonam Confessionem, dummodo diligens fuerit in examine; sed tenetur accusare omissum peccatum in Confessione sequenti.

答忘了大罪的實數該告差不多數目

266 問怕羞不告明神工妥當麼

答怕羞不告明大罪或隱瞞大罪的數目或隱瞞要緊的光景即犯一個褻瀆聖事的大罪

267 問誰个知道神工辦的不好該做什麼

答誰个知道神工辦的不好該把一總辦過的不好神工從新再辦并告清犯了冒告解

268 問大罪真真忘了沒有告這神工好麼

答大罪真真忘了沒有告若先省察得好這神工是好的但下次辦神工該當補告明白

269. P. Quomodo te sistes Confessorio?
 R. Genuflectam dicens: Benedic me,
 Pater, quia peccavi; et peragam si-
 gnum Crucis.
270. P. Peracto signo Crucis, quid dices?
 R. Peracto signo Crucis, dicam:
 Confiteor Deo Omnipotenti, B^{ea}-
 tae M^{ariae} semper Virgini, omnibus San-
 ctis, et Tibi, Pater, quia peccavi.
 Deinde faciam accusationem meo-
 rum peccatorum.
271. P. An est bonum accusare aliquod
 gravius peccatum vitae anteactae?
 R. Equidem bonum est, praeser-
 tim si confessus sis peccata ve-
 nialia, ut juret ad eliciendum
 dolorem,

269. 問、怎麼樣到神父跟前。

答、到神父跟前、該跪下向他說、請神父降福我、因為我犯罪了、後就劃十字聖號。

270. 問、劃了十字聖號以後該做什麼。

答、劃了十字聖號、要念籲告吾主、全能天主、卒世童貞聖母瑪利亞、一切天朝聖人、聖女及司鐸、代天主位者、我今自認已罪、後即告明我一總的罪。

271. 問、從前告過的大罪、再告幾個好不好。

答、從前告過的大罪、再告幾個、確是好的、另外你此次告解、只有小罪、即更好了、因為相帮你容易發痛悔。

sine quo non est valida absolutio.

272. P. Per octa accusatione tuorum peccatorum, quid facies?

R. Completa accusatione meorum peccatorum, reverenter audiam monita Confessarii, accipiam poenitentiam cum sincera voluntate illam implendi, et dum dat mihi absolutionem, renovabo actum Contritionis.

273. P. Impertita absolutione, quid restat faciendum?

R. Impertita absolutione, gratias agam Deo, et cito agam poenitentiam, et exsequar monita Confessarii.

Articulus 4us
De Absolutione et Satisfactione

當知道沒有痛悔不罪之赦

272. 問告明了你的罪以後該做什麼

答告明了我的罪以後恭恭敬敬聽神父的教訓真心守好他所命補贖神父為我念赦罪經的時再發痛悔

273. 問赦了罪後該做什麼

答赦了罪後要謝天主快快做所命的補贖又遵行神父的教訓

第四節講赦罪和補贖

274. P. Quid est absolutio ?

R. Absolutio est sententia, quam Sacerdos dat in nomine J. C. ad condonanda peccata poenitenti.

275. P. Quid est Satisfactio, vel poenitentia ?

R. Satisfactio, vel poenitentia est illa preces, vel opus bonum injunctum a Confessario in expiationem peccatorum.

276. P. Quando debet impleri poenitentia Sacramentalis ?

R. Poenitentia Sacramentalis, nisi Confessarius determinaverit tempus, debet impleri quanto citius.

277. P. An bonum est saepius agere Confessionem ?

274 問赦罪是什麼

答赦罪是神父用耶穌基督的權柄出的一個判斷為寬免辦神工的人的罪

275 問補贖是什麼

答補贖就是神父為補償已告的罪所命的經言或善工

276 問幾時該做所命的補贖

答所命的補贖倘神父没有有限定時刻該做他越早越好

277 問屢次告解好不好

R. Bonum est saltem confessionem agere semel in mense; sed qui novit se mortale peccatum habere, debet etiam majori sollicitudine confessionem agere.

Capit VI^{um}

De Extrema Unctione

278. P. Quid est Extrema Unctio?

R. Extrema Unctio (quae vocatur etiam Oleum Sanctum), est Sacramentum institutum ad solatium spirituale et etiam corporale infirmorum, in periculo mortis.

279. P. Quos effectus producit Sacramentum Extremae Unctionis?

R. Sacramentum Extremae Unctionis producit effectus sequentes:

1° Oblat gratiam Sanctificantem.

2° Delat peccata venialia, et etiam mortalia, quae infirmis corde contrito non potest confiteri.

3° Oblat languorem, et debilitatem

答至少每月一次告解是好的倘知道有大罪更宜速告為是

第六章講終傳聖事

278 問終傳是什麼

答終傳又叫聖油是立定的一件聖事為害病的人在死的危險中靈魂肉身得着安慰

279 問終傳聖事有什麼效驗

答終傳聖事的效驗即是一加聖寵二赦免小罪併赦免病人心裡痛悔口內不能告的大罪三除去赦罪

ad bonum, quae manet etiam post remissionem peccatorum.

4° Roborat ad ferendam infirmitatem, et ad resistendum tentationibus, et sancte moriendum.

5° Adjuvat pro recuperandas vires, si utile est saluti animae.

280. P. Quo tempore recipi debet Extrema Unctio?

R. Extrema Unctio recipi debet, quando infirmitas est periculosa, et si possibile est, postquam infirmus receperit Sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae, et sit sanus mente.

Capitulum VII^{us} De Ordine Sacro -

281. P. Quid est Ordo Sacer?

R. Ordo Sacer est Sacramentum illud, quod dat potestatem exercendi sacra ministeria, respicientia cultum Dei et salutem animarum,

後靈魂上的軟弱，加他力量，能忍受病苦，拒絕誘惑，得個善終。五若為病人的靈魂有益，有時也助他病好了。

280 問 什麼時候該領終傳。

答 幾時病有危險，且若沒有阻障，先領了告解和聖體，病人向清楚，就該終傳。

第七章 講神品聖事

281 問 神品是什麼

答 神品是聖事，為付人行敬天主，並救靈魂聖事的權。

et imprimis in anima recipientis
Characterem Ministri Dei.

282. P. Quam finem debet habere is, qui
ingreditur statum Ecclesiasticum?

R. Finis ingredientis in statum
Ecclesiasticum debet unice esse
Gloria Dei et salus Animarum.

283. P. Potest ne quis ex se eligere sta-
tum Ecclesiasticum?

R. Nemo potest eligere ex se sta-
tum Ecclesiasticum; sed debet voca-
ri a Deo.

284. P. Ergo qui sine vocatione divina
ingereretur statum Ecclesiasticum
male oporteret?

R. Qui sine vocatione divina ingre-
deretur statum Ecclesiasticum age-
ret grave molum, et exponeret se
in discrimen perditionis.

285. P. Qualia officia habent fideles
erga illos, qui vocantur ad Ordines
Sacros?

R. Fideles debent: 1° Relinquere
suis filiis libertatem sequendi

柄且靈魂上印了行聖事的記號

282 問領神品的該有什麼宗旨

答領神品的該單有光榮天主和救靈魂的宗旨

283 問人能自己揀選神品的位麼

答人不可自己揀選神品的地位該有天主聖召

284 問然則無天主聖召領神品就不好了麼

答無天主聖召領神品是很不好的且有失落靈魂的

危險

285 問教友在有聖召的人前有什麼本分

答教友在有聖召的人前第一該許自己兒子跟從天

vocationem Dei.

2^a Procare Deum, ut dignetur concedere Ecclesiae bonos pastores, et zelo plenos Ministros; propter quod instituta sunt jejunia quatuor temporum.

3^a Singularem honorem deferre illis, qui per Ordines Sacros dedicati sunt servitio Dei.

Caput VIII^{um} De Matrimonio

286. P. Quid est Matrimonium?

R. Matrimonium est Sacramentum institutum a D. N. J. C., quod stabilit sanctam et indissolubilem unionem viri et mulieris, et dat illis gratiam amandi se ad invicem sancte, et educandi filios modo Christiano.

主聖召第二求天主賞賜聖教會有好的並有神火的靈牧為此緣故聖教會內定了四季小齋第三該格外敬重那輩受了神品的人因他們專心獻已于主辦天主的事情

第八章講婚配聖事

286 問婚配是什麼

答婚配是耶穌基利斯督立定的聖事為堅固夫妻二人又聖又永的結合賜他們聖寵使彼此相愛並照教友規矩教養兒女

287. P. Christianum Matrimonium
habet ne aliquam significationem?
R. Christianum Matrimonium si-
gnificat unionem Jesu Christi
cum sancta Ecclesia, ejus sponsa,
et nostra Matre amantissima.

288. P. Qui recipiunt Sacramentum
Matrimonii debent ne esse in gra-
tia Dei?

R. Sane, qui recipiunt Sacramen-
tum Matrimonii debent esse in
gratia Dei in actu celebrandi il-
lud, alioquin agunt sacrilegium.

289. P. Quomodo contrahitur Matrimo-
nium?

R. Unicus modus contrahendi Ma-
rimonium valide et legitime inter
Christianos est illud celebrandi
juxta ritum Ecclesiae.

287. 問 婚配聖事有什麼意思表明麼

答 婚配聖事表明耶穌基督和聖教會的結連。聖教會如同是耶穌的淨配。教友的好母親。

288. 問 領婚配聖事該有天主聖寵麼

答 領婚配聖事的時該有天主聖寵。否則犯冒領婚配的罪。

289. 問 怎麼樣領婚配

答 教友舉行婚配只有一個樣子。是妥當又是好的。就是該完全照聖教會定當的規矩。

Pars quinta
De Virtutibus

Caput unicum
Articulus primus
De Fide

290. P. Quenam sunt Virtutes Christiani hominis, necessariae ad salutem?

R. Virtutes Christiani hominis, necessariae ad salutem sunt tres; Fides, Spes, Charitas.

291. P. Quid est Fides?

R. Fides est Virtus supernaturalis, infusa in anima nostra, per quam innixi in auctoritate Dei, credimus esse verum quicquid Ipse revelavit, et per Ecclesiam nobis proponit credendum.

292. P. Quo medio cognoscimus veritates a Deo revelatas?

R. Cognoscimus veritates a Deo revelatas per Sanctam Ecclesiam

第五分講超性的德行 單章

第一節講信德

290 問為救靈魂有幾樣要緊的德行

答為救靈魂要緊的德行有三樣就是信德望德愛德

291 問信德是什麼

答信德是超性的德行賦在我們靈魂上倚賴天主的
權能我們相信天主默啟的事和聖教會囑我當信
的事都是真的

292 問怎麼樣知道天主默啟的道理

答我們因了聖教會知道天主默啟的道理聖教會不

infallibilem; id est per Papam, successorem S:ti Petri, et per Episcopos successores Apostolorum, ab Ipso Jesu Christo instructorum

293. P. An Papa est infallibilis?

R. Sane quidem Papa est infallibilis, eadem infallibilitate qua Ecclesia, quando loquens sicut Pastor et Magister omnium Christianorum, definit veritates respicientes Fidem et mores.

294. P. Possumus ne intelligere omnes veritates revelatas?

R. Minime. Non possumus intelligere omnes veritates revelatas, quia quaedam veritates Fidei sunt mysteria.

能錯的就是按伯多祿位的教皇及按宗徒們位的
主教他們聽了耶穌基利斯督的教訓後來傳給了
我們

293 問教皇不能錯麼

答是的如同聖教會不能錯的一樣的教皇是普世教
友的神牧和教師訓誨萬民定當一件信德或風化
的道理也不能錯

294 問我們能懂各樣天主默啟的道理麼

答不是的我們不能懂各樣天主默啟的道理因為有
多少信德道理是奧妙的

295 P. Quid sunt Mysteria?

R. Mysteria sunt veritates Fidei, quae superant vires nostri intellectus.

296. P. Cur debemus credere veritates Fi-
dei?

R. Debemus credere veritates Fidei, quia Deus eos revelavit et per Ecclesiam illas nobis proponit credendas.

297. P. Ad salutem sufficit ne credere in genere et confuse omnes veritates Fidei?

R. Ad salutem non sufficit credere in genere et confuse omnes veritates Fidei, quia sunt quaedam veritates credendae ab omnibus necessario per actum Fidei explicitum, et in specie; sicut Unitas et Trinitas Dei, Incarnatio et Mors Salvatoris nostri.

298 P. Ubi continentur veritates praecipuae a Deo revelatae sitae Ecclesiae?

295. 問奧妙的是什麼。

答奧妙的就是一件信德道理超出人明悟的力量。

296. 問為什麼緣由我們該相信信德道理。

答我們該相信信德道理因為這個道理天主自己默啟了的也是聖教會教我們相信的。

297. 問為救自己靈魂混統相信各端信德的道理麼。

答為救自己靈魂混統相信各端信德的道理不設因為有幾端道理該特地發出信德信他的如同天主三位一體及降生救贖釘死的道理。

298. 問天主默啟聖教會內最要緊的道理是在那裡。

R. Veritates praecipuae a Deo revelatae continentur in symbolo Apostolorum, vulgo dicto Credo.

Articulus II^{us}

De Spe

299. P. Quid est Spes?

R. Spes est Virtus Supernaturalis a Deo infusa in anima nostra, per quam desideramus et expectamus vitam aeternam, a Deo promissam suis servis, et simul auxilia necessaria ad illam consequendam.

300. P. Quae ratione debemus sperare a Deo Paradisum et auxilia necessaria ad illum consequendum?

R. Debemus sperare Paradisum et auxilia necessaria pro illo consequendo, quia Deus, per meritum D. N. J. C. illum promisit illis, qui Ipsi ex corde serviunt.

答天主默啟最要緊的道理包括在宗徒信經內即是
我信。

第二節講望德

²⁹⁹問望德是什麼

答望德是天主賦在我們靈魂上超性的德行使我們
盼望得着天主所許的常生並常生要緊的相幫。

³⁰⁰問怎麼樣我們該盼望天堂並升天堂的要緊相幫

答我們該盼望天堂及升天堂的要緊相幫因為天主
因吾主耶穌基督的功勞許了真心奉事他的

Ipse autem est Fidelissimus et Omnipotens, et adimplet sua promissa

Articulus III^{us} De Charitate

301. P. Quid est Charitas?

R. Charitas est Virtus Supernaturalis, a Deo infusa in animam nostram, per quam amamus Deum propter seipsum super omnia, et proximum propter Deum, sicut nos ipsos.

302. P. Quibus rationibus debemus amare Deum?

R. Debemus amare Deum, quia Deus est Summum Bonum, infinite Bonus et perfectus; insuper quia Ipse sic jubet; et propter tot beneficia ex Ipso recepta.

人。天主是最忠信，又是全能的，所許過的，一定照的。

第三節講愛德

301. 問：愛德是什麼？

答：愛德是天主賦在我們靈魂上超性的德行，使我們愛天主，萬有之上，又為天主愛人如己。

302. 問：為什麼緣故，我們該愛慕天主？

答：我們該慕天主，一因為天主是無窮美善的，二因為他這樣命了的，三因為我們從他手中得了無數恩典。

303 P. Cur debemus amare proximum?
R. Debemus amare proximum pro-
pter Deum, quia Deus hoc jubet,
et quia omnis homo est imago Dei.

304. P. Debemus ne amare etiam inimi-
cos?

R. Dane quidem debemus amare
etiam inimicos, quia ipsi etiam
sunt nostri proximi, et quia Jesus
Christus fecit de hoc mandatum
speciale nobis.

Articulus IV^{us}

De exercitio actuum Fidei, Spei
et Charitatis

305. P. Debemus ne elicere actus Fidei,
Spei et Charitatis?

R. Equidem debemus elicere ac-
tus Fidei, Spei et Charitatis, quum 103
attingimus usum rationis,

303 問 為什麼緣故我們該愛慕別人。

答 我們該為天主愛慕別人。一因為天主這樣命的。二因為衆人都是天主的肖像。

304 問 我們也該當愛慕對頭麼。

答 是的。我們也該當愛慕對頭。一因為他們也是我們的平輩。二因為耶穌基督督另外命了我們的。

第四節講信望愛三德的習練

305 問 我們該當發出信望愛三德的實行麼。

答 是的。我們該當發出信望愛三德的實行。一在開明

in periculo mortis, frequenter in vita,
et praesertim quando ipsi necessa-
rii sunt ad superandam tentatio-
nem aliquam, vel ad satisfaciendum
obligationibus christianis.

306. P. An bene agit, qui saepe facit actus
Fidei, Spei et Charitatis?

R. Profecto bene facit, qui saepe re-
citatur actus Fidei, Spei et Charita-
tis, quia homo Christianus saepe
recitans hos actus,

1° Facilius servat hos tam necessarias
virtutes.

2° Ipsas auget et roborat in anima

3° Ipsas ostendit externae.

4° Acquirat multas indulgentias.

307. P. Sufficit ne hos actus tantum ore
proferre?

R. Minime. Non sufficit hos actus
ore tantum proferre; sed oportet sic
mul cum attentione mentis, et inter-
no Cordis affectu conjungere.

悟的時候二在死的危險時候三屢次在生的時候
另外要緊為得勝魔鬼誘惑或盡一樣教友本分的
時候

306. 問屢次發信望愛三德好不好

答屢次念信望愛三德誦是好的因為教友念這三經
的時一容易保存這三個要緊的德行二加增也堅
固這三樣德行在靈魂上三使外面發出來四能得
許多大赦

307. 問單單口中念這三德誦發了麼

答單單口中念這三德誦不發還該留神結合心中真

308. P. Possumus ne ex nostris tantum viribus agere debite hos et alios actus Christianorum virtutum?

R. Non possumus ex nobis metipsis hos actus producere; sed necesse est habeamus auxilium gratiae Dei, qui hoc auxilium semper concedit petentibus ex corde.

309. P. Ex virtutibus theologalibus Fide, Spe et Charitate, quaeenam est Major et excellentior?

R. Major et excellentior inter virtutes theologales est Charitas, quae semper conjungitur cum gratia sanctificante; nam ipsa nos conjungit spiritualiter Deo et nos reddit dignos Paradiso.

310. P. Quaeenam est probatio Charitatis?

情。

308 問單單照我們本性的力量能發出這三個或別的德行麼。

答單單用本性的力量發不出這三個或別的德行因為要緊有天主聖寵的相幫但不論何人真心求這個相幫天主必定賞賜的。

309 問信望愛超性三德中那個是至大至貴的。

答信望愛超性三德中至大至貴的是愛德因為愛德常連寵愛結合的使我們和天主結合可得天堂。

310 問愛德在什麼事中試驗出來。

R. Probatio Obsequialis est obedientia mandatorum Dei, et exercitium Operum Misericordiae.

511. P. Quot sunt opera Misericordiae?

R. Opera Misericordiae sunt quatuordecim, septem corporalia, et septem spiritualia.

512. P. Quaeenam sunt opera Misericordiae Corporalis?

R. Opera Misericordiae corporalis sunt: 1° Dare cibum esurientibus.

2° Dare potum sitientibus.

3° Vestire nudos.

4° Hospitare peregrinos.

5° Visitare infirmos.

6° Visitare carcere detentos.

7° Sepelire mortuos.

513. P. Quaeenam sunt opera Misericordiae Spiritualis?

R. Opera Misericordiae spiritualis sunt: 1° Consilium praebere dubitantibus. 2° Docere ignorantes.

3° Monere peccatores.

4° Solari afflictos.

答愛德試驗出來在守好天主十誡並哀矜工夫

問哀矜工夫有幾樣

答哀矜工夫有十四樣七樣形哀矜七樣神哀矜

512 問形哀矜那七樣

答形哀矜七樣即是一餓的給他吃二渴的給他噓三無衣的給他穿四行路的給他住五患病的去望他六監裡犯人去看他七死的去殮他

513 問神哀矜那七樣

答神哀矜七樣即是一有疑難的為他出主意二愚魯的為他教訓三勸導罪人四安慰憂苦的五寬赦得

6° Patienter sufferre personas molestas
7° Orare pro vivis et defunctis.

罪我的人六忍耐磨難我的人七為生者死者求天主。

